Quia theologie veritas doctor non solum puerorum
debet instruere, sed ad eum etiam pertinet instruere eru-
dite secundum, id est ad litteratos et ad
[illegible] Cum quidam puer in
[illegible] potest dici non esse [illegible] inter
omnes in hac opere et ut ea quae ad eruditionem
pertinet eorum et de secundum quod agitur ad eruditionem
instruendum. Considerandum enim hanc doctrine
nomina et hanc quae a diversis septem sunt
plurimum impedit. Primo quod per multitudinem
utilium questionum artium et artium et primo quod
quia ea quae sunt necessaria et libri sunt indicet non
dum secundum ordinem discipline sed secundum quod requirebat
libri expositio vel secundum quod se habebat occasio
disputandi. Primo etiam quia frequenter contingit expen-
dere et fastidium et insuficiens habere in aliis au-
ditoribus. Hi in aliis hanc eiusmodi studentes. Tertio
tabri sideri divini auxilium ea quae ad sa-
cram doctrinam pertinet breviter et lucide prosequi
secundum quod in parte. Et ut [illegible] sub ab
quibus [illegible] luminibus [illegible] nemo est
investigare de tota doctrina quae est et ad quae
se extendit. Circa quam quidem sunt [illegible] de
nomine hujus doctrine. Secundo utrum sit
una vel plures. Tertio utrum sit speculativa vel practica.
Quarto de partibus ejus ad alias scientias. Quinto utrum sit
sapientia. Sexto utrum sit sublimior ejus. Septimo an sit

argumentum. Octavo an uti debeat methaphoris
vel similitudinibus locutionibus. Nono utrum sit tot
tria hujus doctrine sacrae secundum pluralitatem exponenda

Ad primum sic proceditur quod non sit nomen
proprium hujus disciplinae a qua doctrina hujus.
Ad ea enim quae sunt super rationem hominis non oportet
secundum id esse. Secundo. Alioquin tenemur quaerere.
Sed ea quae non subdunt intellectui hujus doctrinae sufficiunt
et subdunt intellectui superfluum est. Ergo proprium hujus
disciplinae a qua doctrina hujus. Contra
doctrina non potest hujus in de re nisi ea sunt
in verum quod cum ente dicitur. Sed de omnibus
entibus tractat in hac disciplina. Ergo
de deo. Vnde quidam posuerunt hanc theologiam sui
nam divina ut patet per hanc. Sexto metaphysicorum. Non
fuit in nomen proprium hujus disciplinae a qua
scilicet hujus sui fieri. Dicit ergo quod dicit secundum
illud. Dicis septem dicuntur in plurali v
tilis est ad docendum ad arguendum ad
corripiendum et ad erudiendum ad iusti-
cia. Septem autem dicuntur in plurali non
pertinet ad hujus disciplinae quae est in
uente. Vtile in est proprium hujus disciplinae
esse a qua scilicet dicuntur in plurali. Ad
dominum quod non fuit ad humana
salutem esse doctrinam secundum revelationem divina
proprium hujus disciplinae quae in
vestigare. Dicendum quod quia homo ordinatur a
deo ad quidam finem quem quae apprehendit
homines excedit secundum id ipsa rationem. Deus
non videt deum abscondito. Quia quantum ad illum
hominibus. Finem autem oportet esse proportionatum
hominibus quas intentiones et actiones
debent ordinari in finem. Vnde non
fuit homini ad salutem quod ei non fieret
quidam per revelationem divinam quae hominem
excedit. Ad ea enim quae de deo

ide humana inuestigari potest nec enim fuit
hoc istum reuelanda diuina. quia ueri
tas de deo per hoc inuestigari a paucis.
2 per longum tempus. 2 ait admixta hoc multo
rum erroribus hominum perueniret. a quibus ueri
tas dignoscere deprehendi. to hominis salus qui
deo cordi. vt 1 salus hominibus 2 diuinorum celes
tium 2 ~~sortes~~ securius perueniret. nam
fuit ipse de diuinis per diuina reuelationem
istruam. nec enim 1 fuit per philosophos
disputabilem. quia per hoc inuestigari sacram
doctrinam per reuelationem hanc. ad primum
1 dicendum. quia ea quae sunt altioris hominis
dignosci non sunt ab homine per hoc inquirenda. tamen sunt a deo reuelata suscipi
enda per fidem. vnde 2 ibidem subdit plu
ma supra sensum hominis omnia sunt clara in
his sacra doctrina disserit. ad 2m
dicendum quod diuisa non dignificabit. diuisionem
sacra ducit. tunc enim exclusionem
demonstrat. astrologus 2 naturalis. pri
quia ista sunt rotunda. sed astrologus per
medium mathematicum. ra ma abstra
tum. naturalis vero per medium ista materia
considerantur vnde nec philosophi de eis de ipsis
de quibus philosophi disputant tractant sicut quia
dignosci habitua luce naturalis rationis 2 a
sciuntur tractare sicut quia dignosci habitua luce
diuine reuelationis. vnde theologia quae ad
sanctam doctrinam pertinet differt sicut genus ab
ia theologia quae per philosophos ponitur

Ad 2m sic proceditur vt quod sacra doctrina non sit scientia. Omnis enim scientia procedit ex principiis per se notis. sed sacra doctrina procedit ex articulis fidei quae non sunt per se noti. cum non ab omnibus credantur. Non enim omnis est fides ut 2 ad tess 2. Non 2 sacra doctrina est scientia. Per scientiam hoc

singularium. sed sacra doctrina tractat de singulis ut puta de gestis abrahe isaac 2 iacob 2 similibus. ergo sacra doctrina non est scientia. Dicit autem augustinus 2m de ciuitate dei quod scientia attribuit eis tantum quae fides salubriter gignit nutrit defendit 2 roborat. Ergo ad illam scientiam pertinet ad sacram doctrinam. Ergo sacra doctrina est scientia. Hoc dicit sancta scriptura scientiam esse. Dicit insidiandum quod dux est scientiae genus. quia ei pertinet quae procedunt ex principiis notis lumine naturali intellectus sicut arithmetica geometria. quia ei pertinet scientia quae procedunt ex principiis notis lumine superioris scientiae sicut perspectiua procedit ex principiis notis ratione geometriae 2 musica ex principiis per arithmeticam notis. 2 hoc sacra doctrina est scientia. quia procedit ex principiis notis lumine superioris scientiae scilicet dei 2 beatorum. vnde sicut musica credit principia tradita ab arithmetica. Ita sacra theologia credit principia reuelata a deo. Ad primum ergo dicendum quod principia scientiae aliquae sunt nota per se aliquae reducuntur ad notitiam superioris scientiae 2 talia sunt principia doctrinae sacrae ut dictum est. Ad 2m dicendum quod ratione 2 sacra doctrina non quia de eis ~~quae~~ tractat. sed principat ratione duplici 2 tum 1 ex parte vitae sed 1 ~~sed~~ scilicet modalibus. tum ad declarandum auctoritatem aliorum per quos ad nos diuina doctrina reuelatio processit supra quam fundatur sacra scriptura siue doctrina.

Ad 3m sic proceditur vt quod sacra doctrina non sit vna scientia. Cum enim philosophus 2° p. 2°. Vna scientia est vnius generis subiecti. autem 2 certitudo de quibus est sacra doctrina non dicuntur sub vno genere subiecti

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Ꝑ i sac̃ sp̃tuā doctr̃na tr̃tat de ag̃
lis · de c̃atur̃is cæpalib⁹ 2 de mor̃ib⁹
hoīm · hꝰ at ad diu̅sas scias philo
sophicas ptinet · sac̃ i² doctr̃na
no ē u̅ scia ¶ Dz dr̃ ē q̃ sac̃ sp̃tu
de ea logt̃ s. de vna scia d ei sap
r⁰ ded⁻ i² sciaz scoz ¶ Ad⁰ dd⁻m sa
cra doctr̃na vna sciaz ēe ¶ Est ei
vnus vnitas scie ad sideranda sic
vitas potē 2 hitus ¶ Est ei vnitas
potē 2 hitus ad sideranda p̃m obm
no q̃d mālit · s̃ p̃m tocz forte obi
pū hō azim⁹ lapis ouetūt i vna
forli tōe coloati q̃d ē obm iusus
q̃ g⁰ sac̃ doctr̃na ad sideat aliq̃ p̃m
q̃ sūt dinut⁹ ruela p̃m q̃ dm̃
ē · oia q̃ cauz sūt dinut⁹ ruela
ducunt i vna forli tōe obi hꝰ
scie · 2 ro ad phedu̅ sub sac̃ doc
na sic sb scia vna ¶ Ad p̃m g⁰ dm̃
q̃ sac̃ doctr̃na no tr̃tat de deo 2 c̃a
tur̃is ex eq⁰ s̃ de deo pn̄r 2 de c̃a
tur̃is p̃m q̃ referūt² ad deū sic ad
pn̄m 2 fine · vn̄ vnitas scie no
ipedit ¶ Ad 2m dd⁻m q̃ nr̄ philo
sofi oes potē as ul hitus diu̅sifi
cū c̃ta aliq̃s materias q̃ sic cadt
sub vna potē a ul hitu supiorq̃
supior potē a ul hitus ispicit
obm sub vliori tōe forli sic obm
sp̃ dis cū s̃t vna potē a cated se
ad oia oba quūq̃ sp̃ u̅ ptcular
ū u̅ silr ea q̃ i diu̅sis scias phi
tr̃tat pt sac̃ doctr̃na vna existēs
ad i² sb vna tōe · i q̃ tū f. sūt dinu
t⁹ i ruela 2 s̃t sac̃ doctr̃na fit
velut q̃da ipsio dīne scie q̃ ē
vna 2 simpler omn

Hd q̃m s̃ pced⁻ vt q̃ sac̃ doc
tr̃na sit p̃tica · finis ei p̃t
tice ē op⁰ p̃m phm 2⁰ me⁰ · sac̃
at doctr̃na ad opa oz ordinat p̃m
id ja 1⁰ Estote factores v̄i no audi
tores tm̄ · g⁰ sac̃ doctr̃na ē scia p̃t
tica ¶ P̄ sac̃ doctr̃na diuid⁻ p le
ge vetem 2 noua / lex at ptinz
ad sciaz moale q̃ ē scia p̃tica
Dz dr̃ oīs scia p̃tica ē de rb̄us
opabilib⁹ ab hoīe ut moal de ac
tibus hoīm · edificatia de edifica
ib⁹ · Dac̃ at doctr̃na ē pn̄r de deo t⁹
hoīes s̃t mgr opa⁰ g⁰ no ē p̃t
tica s̃ speculatia ¶ Ad⁰ dd⁻m q̃
sac̃ doctr̃na ut dm̄ ē vna cū s̃ se
extend⁻ ad ea q̃ ptinet ad diu̅sas
scias phō cis ꝓpr̄ tocz dez q̃ i diu̅
sis attend⁻ pur sūt dīno liue dg̃
tibilia vn̄ lig i scias phi cis a a sūt
spe ua a a p̃tica sac̃ tm̄ doctr̃na ap
hend⁻ sub se vtrūq̃ sic 2 de⁹ vna
scia se dg̃sat 2 ea q̃ fuat · mgr
tm̄ spe ua q̃ p̃tica · q̃ pn̄ h⁹ ag̃t
de rb̄us dīnis · q̃ de actib⁹ hua
nis de q̃b⁹ ag̃t s̃m q̃ p ea ordia²
hō ad p̃fuz dei dg̃oz i q̃ bt̄do ea
dsistit 2 p hꝰ pz rm̄ ad oba

Ad v s̃ pte⁻ vi q̃ sac̃ doctr̃na
no ē digor alis scis · Certitudo ei ptinz ad dig te scie · s̃ ac
scie de q̃t pn̄cipis dubitari no pt
vide² ēe tr̄oes sac̃ doctr̃na · c⁹ pn̄a
f. ar h fidei du̅ oz i cipiūt · ac r
scie vide² ēe digoes ¶ P̄ i scior
scie ē a supiori acipe sic musica
acip⁻ ab ar tr̄ · s̃ sac̃ doctr̃na acip
pt aliq̃ a phi dis · d ei ideo

epla ad magnu oratore vrb rome
q doctores atq; tum philosoph doctrinis
2 sanctis suos reliquerit libros, ut
nescias qd alius q̃m amuari de
beas eruditioes seculi cum sanctis sp
tualis, g sac doctrina e iscior alius
sanctis ¶ Dz dr e q ac sae dratr acal
le ei pu r misit acallas suas vo
re ad arte ¶ Ite dom q ai ista
sna q tu ad aliq st spe ua 2 q tu ad
aliq st pctica pz q oes a ab christe
dit tu spe uas q pcticas / spe uas
ei snatu vna altera digor d tu
ppt eruditiones tu ppt digitate me.
Q tu ad vtuq; hs sna a ab snas
spe uas cred / sm eruditione qd q
ac sae eruditiones hnt er nali
luce rois humane q pt erre, hs at
sna eruditione et hz er luce dine
sae q deapi no pt, sm dig te vo
me qr ista sna e pnt de hns q sua
altitudie toes tnscendit, ac vo
sae dsideant ea q tos sbdu ¶ pr
ticatu veo snatu ad digor e q ad
vtiliore fine ordinat sic auil mi
litis. Na bom erudit ad bonu
auil ordinat, fmis at hs doct
ne i q tu e pctica e bti do et na ad
q sic ad vltm fine ordinat oes ac
a fines snat pcticatu, vn mani
festu e sm oes modu ea a hs dig
ore ce ¶ Ad pm dom q nt phi
bz id qd e eruis q ad nat ce q ad
nos min eru ppt debilte ite
mu q se hz ad manifestissia ne sic
oculus noctue ad lume sol sic
dr 2o me ex, vn du q acd i aliq
bus tm articulos fidei no e ppt
eruditiones rei sm ppt debilte ite
mu, 2 tm mu m qd pt hu de dg oe
rru altissia dsideabile e q tis
tissia dg q hz de minus rbus ut
pz ri de et dei analib ¶ Ad vm dom
q hs sna acipe pt ad a phi nis dis nis
no q er nti te eis idigeat, sm ad maiore
aes manifesta oes cor q i hac sna
edu, No at acipit sua pn a ab
a hs snis sm i mete a deo p ruela.
et ro no acipt ab a hs snis tp a
supioib, sm vtt eis tp acallis 2 i
feiorib, sic architectoes vtu sbmis
tatib, sic auil militu, 2 hs tpz
q st vtt eis no e ppt defm ul i
suffi es eo sm ppt defm itellet mu
q er eis q p nale toes er q predut
ac sae dgsau 2 facili mauduci
mt i ea q sup toes sut q i hes sna edu.
Ad vi st pred vi q hs doctrina
no st sapia, nlla ei doctrina
q suppoit pn a aliude e dig note
sapie qr sapietis e ordiare 2 no or
diari, sm hs dis na suppoit sua pn a
aliude utz er dus, g hs doctrina no
e sapia ¶ p ad sapiaz ptinz pbae
pn a ad snat, vn 2 acpt snat
utz vi ethi, sm hs doctrina no pbt pn a
ad snatu, g no e sapia ¶ p hs
doctrina p studiu acqrit, sapia vo
p ifusioes he vn mt visdo sps su
mua utz psa ri, g hs doctrina no
se sapia ¶ Dz dr e q dr deut q
i pn legis hs e ma sapia 2 ite
tora tplis ¶ Ad dm q hs doctrina
maria sapia e ite oes sapias
humanas no qd i aliq gnie tm, sm
sm tu cu ei sapietis st ordiate

pma

2 uidicare Judicium autem p altorez cum
de iscioriub) hec2, 1e sapies d' i uno
qp igne q' dsit cum altissiaz 1o) gnis
sit i gne edficij artifex q' dispoit
form domo d' sapies architector
rum iscioru artificiu, q' dolat lapi
des ul parat cementu, vn2 pe corp
3o ut sapies architector fuda tu
posiu. Rursus i gne tora) hua
vite pdes sapies d' i qtu ordiat
huanos actus ad debitu fine vn2
pu r sapiea e viro pdea. Ille q' dsit
sm altissiam cam tota) vnu si
q' de) e maie sapies d', vn 2 sapia
d' ee digor dgo utz p aug) vij de
ini, Dat autem doctina ppissie detm
nat de deo sm qp e altissia cu qr
no solu qtu ad id qp e p cutias
dgscibile qp phi dgucit. Un d' ro
po qd notu e deo mai tu e i 1s sed
etia qtu e notu st soli de serpo
2 a1s p iuela oz dicatu vn sac
doctina max e d' sapia. Ad pm g
dm qp sac doctina no suppoit sua pna
ab aliq scia huana, sed ab aq scia
dina, aq sic a suma sapa ois ma
dgo ordia. Ad 2m dm qp pna a
scaz ul st p se ~~ul p~~ no 2 pbau no
pnt, vl p aqn nle 1oez pba 2 i v scia
alia, ppa autem hy scie dgo e, q e p
iuela oz, no autem q e p nale 1oez,
10 ad ea no ptinz pbae pna a aiu
sciaz, sed ~~nec~~ solu iudicare de eis qtu
ei i a1s scis tuei 2 uei hy doctine
repugnias totu ddepna 2 vniusalit
falsit, vn 2e ad tor 2o d' dcilia
destrie 2 oez altitudine extollere
se adusq scias dei. Ad 3m dm
qp tu iudicu ad sapiere pteat sm
dure modu iudicandi diu sapia
scia acipi. Cotigit ei aliq iudicare
vno p modu ielina ois sic q' hz
hitu vtutis tre iudicat de his q
sue sm vtute agenda i qtu ad ia
ielina 2 vn i ethicis d' qp vtuo sube
ra 2 mensua actuu huanoz ad
p modu dg ois sic aqs istruct
scia moali possit iudicare de actib
vtutis etia si hitu no hret pm
modu iudicandi ~~ptm~~ de rbus dinis
ptinz ad sapiaz q po 2 do sps sci
sm id pe ad tor 2o spual ho diu
dicat oia. Et dno d' i ca 10 de dinis
no, qp Jeotheus doctu e no solu
discis s paces 2 scis dina
modus iudicandi ptinz ad hac
doctina sm qp p studiu het eu pna
er iuela de habeant.

Ad vij sic p 2 vr qd deu no st
sbm hu doctine Inqlibz ei
scia oz suppone de sbo quid est sm
phm po p, s h scia no st suppo
de deo qd e, d' ei dam i deo qd e
dice i pl e. g deu no e sbm hu sa
pie. Po oia q detiat i aliq scia
dphendu sub sbo 1o scie, s i sac
scptua detia 2 de milis a1s qp de
deo puto de rtutis 2 moib hom
g deus no e sbm hu scie. Dz d'
id e sbm scie de q e sm o i scia,
s i hc scia st sm o de deo, d' ei ethic
oa qi sm o de deo g deus e sbm hu
scie. Ad dm qp de e sbm hu scie
dic ei se hz sbm ad sciam sd obm
ad poim vl hitu, pe autem assig
obm act poe ul hitus id, sb ce ide

sm

2m

3m

oia referuntur ad primum ut principium, sicut
homo et lapis referuntur ad visum tanquam
colorata. Unum coloratum est principium omnium vi
sus. Quia autem tertia et tertia doctrina sub ratione
dei, vel prout est principium dei, vel quatenus tendit ordinatur ad
deum ut ad finem primum et finem, unum est quod
deus vere est summum bonum et sanctum. Et etiam magistrum
et ex articulis fidei quia est de deo quia est
primum bonum et sanctum. Idem autem est summum primum
et totius sancti. Cum igitur sacra virtute doctrina
et primum bonum. Quidam vero attendentes ea quae ter
tantur in hac sacra et non ad rationem finem quia
considerant assignabant alii magis bonum sanctum,
vel ens et signum, vel apparentiam particularem, vel to
tum extra et capta et mensura, de omnibus enim istis
tertia et ista sacra, sed finem ordinem ad deum.
Ad primum igitur dicendum quod licet de deo non
possumus scire quid est, vel primum tertia et ista sacra
essentiam eius, vel nec vel quid loco differentiae
ad ea quae de deo in hac sacra doctrina considerantur sicut in abusda sanctus philosophus demon
strat aliquid de ea per essentiam capiendo essentiam
loco differentiae. Ad secundum dicendum quod oia
ea quae determinantur in sacra septuaginta dophe
dii sub deo non ut per se vel species ut aeria
sed ut ordinata aliquid ad ipsum.
Ad primum igitur sic proceditur quod hic doctrina non
est argumentativa. Dicit enim Ambrosius lib.
de sacramentis. Tolle argumentum ubi fides quid
sed in hac doctrina propue fides quid vel quo
ex his septem sit ut credatis. Ergo sacra doctrina non est argumentativa. Sed si argumentativa
vel ex auctoritate vel ex ratione. Si ex auctoritate hic non videtur esse digna
locum ab auctoritate in hac finem sit finem locum
Si autem ex ratione hic non videtur esse finem quia
finem gratiae in omne. Fides non habet meritum
cum humana ratio probet experimentum ergo sacra
doctrina est. Dicendum quod ad primum
de quo apostolus loquitur eum qui finem doctrina est
fidelem finem non ut potest et ratione
tam in doctrina sacra et eos qui credunt
argue. Ad secundum quod sicut ac sacra
non arguunt ad sua principia probanda sed
ex principiis arguunt ad ostendendum alia
in ipsis sciens. Ita hic doctrina non arguit
ad sua principia probanda quia sunt articuli fi
dei. Sed ex his procedit ad aliquid ostendendum, sicut ex apostolis procedit ad ex
ex resurrectione Christi arguit ad resurrectionem dei probanda. Dicit enim ostendendum est in sciens philosophus quia in sciencia
sacra non probat sua principia, non ergo negat
te principia disputant, sed hic aliquid
supponit sacra Scriptura vero et eas fi
mentum disputat et negante sua principia
si adversarius aliquid concedat, sicut non con
cedat. Non potest cum eo disputare, potest tamen
solue rationes ipsius. Unde sacra doctrina cum
non habeat superiorem disputat et negante
sua principia arguendo quod si adversarius
ad credat eorum quae per divina revelationem
hunc sicut per auctores sacre doctrine disputat
et hereticos. Et per unum articulum et
negantem alium. Et vero adversarius non
credat eorum quae divinitus revelata, non re
manet amplius via ad probandum arti
culos fidei per rationem. Sed ad solvendum
rationes si quis inducat et fide. Cum ei si
des insolubilis veritatis inuita. Quia autem
et vero demonstrari utrum cum ratione probationes quae et fide inducuntur non esse demon
strativas sed solubilia argumenta. Ad primum
quod dicit quod ratione rationis humane non
habent locum ad probandum quod fidei sunt
tam ex articulis fidei hic doctrina ad ea

argumentum. Ad 2m dicim quod ut ab
auctore et marc. propium hominis doctrine eo quod
primum hominis sancte per revelationem et hinc 2o quia
credat auctori eorum quibus revelatum sunt et
non hominis derogat dignitati hominis sacre doctrine
nam huiusmodi locus ab auctore quasi fundatur super
revelationem humanam sicut insinuatum est. locus tamen
ab auctore quasi fundatur super revelationem divinam et efficacissimus. vtrum tamen sacra doctrina inde humana
non quasi ad primum fidei quod per homines tollitur
nam si per impiam. quia non nullus
de subversione fidei sicut et nullus illum
volumus obsecrare cum tamen vnum 2 apostolus
dicit ad rom. 1 in principio rediguntur
in eis. 1 obsequium dei 2 in eo quod ecclesiastibus philosophica sacra doctrina vtitur vbi per
inde nulla veritate inuenire potuerit sicut
paulus act. xvii. inducit vbi ait quidam
dicens sic 2 quidam poetarum vestrorum dixerunt
genus dei sumus. Sed tamen sacra doctrina
hominibus auctoribus vtitur quasi extraneis argumentis
2 probabilibus. auctoribus autem canonicis sancte
vtitur per se et nunquam argumentando. auctoribus autem aliis doctoribus ecclesie non quasi argumentando et per se probabilibus. Innitur enim fides nostra revelationi apostolis 2
prophetis sicut quasi communibus libris sanctis. non autem revelationi aliorum sanctorum quasi fundamentum
vnum dicit augustinus in epistola ad hieronimum. Solos autem
sanctorum libros quasi canonicos appellare di
dici. huius honorem desiderat vt nullum auctorem
eorum scribendo errasse aliquid commisisse
dicit. alius autem inquit ego ut quantumlibet sanctus
polleat non id verum putem quia ipse sentit
Hic 1r sed 2 vtrum sacra doctrina
non vtitur metaphoris quia ei

quod per spiritum sancti non dicitur huiusmodi sacre
te quia ita aliis tenet locum principium ut
ita dicam. per quod autem per similitudines veritas
as 2 inspiratione hominis per spiritum poetice quia
sicut oportet doctrinas. quia hominibus similitudi
bus vtitur non est dicendum huiusmodi sacre
sed sacra vtitur ordinata ad veritatem mani
festandam vnum 2 manifestationibus eius
multum permittitur ut tenemus. Et abundant
me vitam eternam habere. Sed per hominis similitudines veritas occultatur. non ita apparet
huiusmodi doctrine dicta esse filiis
corporalium rerum. Sed quanto aliquis fuerit
sublimior. tanto minus ad dicta
similitudines accedit. Sic ergo et cherubim
assimilatur ad deum quia tam superiores fi
mature et sublimioribus cherubim 2 non
et similius quod tamen septimus frequentius inue
nitur. Sed dicit quod osee xii. Ego
visionem multiplicauit eis 2 manibus
prophetarum assimilatus sum. Ergo autem aliquod
sub similitudine metaphorum. quia ad sa
cram scripturam pertinet vtitur metaphoris. Ad
dum quod sacra scriptura dicitur esse sacra scriptura
dicta 2 spiritualia sub corporalium
metaphoris. Ergo dicendum est oribus quidem fum
quia apparet eorum nec Et tamen hoc non
ut per sensibilia ad intelligibilia veniat. quia oribus
mundi dicitur a spiritu omnis hic. vnum dicendum
1 sacra scriptura doctrina tradit nobis spiritualia sub metaphoris corporalium. 2 hic et quod
dicitur ad celestis ie. Impossibile nobis aliquid
lucet. dicitur indutum in tunicis sacrorum de
lanis tunicularum. Conuenit enim sacra
scriptura quia nihil oribus proponitur fum id quod
sapientibus 2 insipientibus debitor sum. ut
spiritualia sub similitudinibus corporalium proponantur ut facilius eam rudes capiant

Q

q̃ ad ĩtelligẽdũ sc̃ripturam se capiendam nõ sufficit
doneq; ¶ Ad p̃m g̃o dicendũm q̃ poetica vel
metha[illegible] ppt pũtat. pũtat at hoc
ĩtuit delectabile esse. sed sacra doctrina vtitur me
tha[illegible] ppt necessitate et vtilitate ut dictũm
est. ¶ Ad 2m dicendũm q̃ tradit dicine rvela
cionis non destruit ppt si quas species rerũ q̃bus
rvelatur vt dicit dr. sed remanẽt sua
veritate. ut metes q̃bus rvelatur fit
non permutata et similibus permanẽte sed
eleuat eas et dignioribus intelligibilibus p cos
q̃bus rvelatur fiũt. Alij etiam ĩtra
hoc instituunt vtrum ea q̃ in vno loco scrip
ture edite sub metha[illegible] et alijs locis
expressius exponũt. Et ipsa etiam rvelatio
figurarũ vtile est ad exercitiũ studio
sorũ et ad nrĩ sicĩes in fidelium. de q̃bus
dicit apostolus Nolite sicut dicit ceteris
¶ Ad 3m dicendũm q̃ sicut dicit dr 2o ca. de
ie. angelis et diuĩes q̃ dns in scriptura
edita sub figuris vilium corporum q̃ no
bilissimorum. et hoc ppt tũ p̃mo quia magis li
bera humana cũm ab errore arcetur
et appetit q̃ hoc fiat ppetuate non dicitur
de dĩnis q̃ possit esse dubium si sub fi
guris nobilissimorum corporum distribuẽtur
dĩna. mat[illegible] apud ios q̃ nt ad corpora
bona nobilia erroneam fide noueant. secũdo quia
hoc modo diuĩcior est dicere de deo hoc
et hoc vitio. angelis autem manifestat nobis
de ipso q̃ non est. q̃ ad est. et ideo sili[illegible]
cor quia mat[illegible] elongatur a deo veio
et nobis fruit esse magis de deo q̃ scitu
p̃ id q̃ de deo dicitur vel cogitamus
q̃ p hoc dĩna magis occultantur indignis

Hic ostendit p̃ vnũ q̃ sacra scriptura sub
vna litera non habet plures sensus q̃ scilicet hist
torialis vel literalis allegoricus typicus si
moralis et anagogicus q̃ multiplicitas eorũ
sensũ in vna scriptura parit confusionem et
decipit et tollit argumentũ. Firmitate verũ
et multiplicitas ppositorũ non predicat ad
hoc quia q̃ fallacia assignatur. Sacra autem
scriptura dicitur esse efficax ad ondendũ veri
tatem absq; omni fallacia. q̃ non debet sub
ea sub vna litera plures sensus adaptari
Edi. p̃. Aug. dicit in libro de vtilitate credendi
q̃ scriptura q̃ veteris testamenti
vocat q̃dripharia edit. sm hystoriam
sm etymologiam sm analogiam et sm al
legoriam q̃ quidem quatuor a quatuor partibus oriũ
vnũt aliena. Nõ in vna ducienis
q̃ eadem sacra scriptura litera sm quatuor p
dictos sensus exponit ¶ Ad p̃m p̃ dictos
sensus inuenit in parabolis q̃ in quatuor libris
non inuenit ¶ Dicit et q̃ quod dicit ro
moral. Sacra scriptura oes sanctas ipso
locutionis sue more insinuat q̃ v
no eodem q̃ sermone diuĩ natura gestũ
predicit misteriũ ¶ Ad 4m dicendũm q̃ autor
sacre scripture deus est in eis p̃cipue et ut
non solũ voces ad significandũ accommo
det ad etiam hoc fiat p̃ ipsa res
ipsas. et id est in oribus sanctis voces significant
hoc quod illa res ita sancta q̃ voces
etiam significant res p̃ tmz ad p̃m sensum
q̃ est sensus hystoricus vel literalis. Ita vo
hoc q̃ res ipse p voces etiam significant res
alias dicit sensus spiritualis q̃ sup literalem fundat
et eũ supponit. Hic sensus spiritualis dicit
phatria diuidit sicut et dicit apostolus legem ve
tis figura est noue legis. et ipsa no
ua lex ut dicit dr in ie est figura celes
tis glorie. In noua enim lege ea q̃
in capite gesta sunt. significant quod nos

fuit debeat, sm g. q ea q st veteris legis sunt ea q st noue legis et sp allegorice, sm vo ea q i r. st sm vl i his q r. m sunt st sig eorum q nos age dem et sp tropo su moal sm vo q sunt ea q st iec a gloria et sp anagoice. Ad g. sp lital et q auctor intend, auctor at sac scptue deus est, q oia sil suo intentu adhendit no et i dueies ut d. aug. xv de ciu. Si etia sm litale sm i vna ita sac scptue ples fuit sp. Ad 3m g. dm q multi hoc sp. nu no fuit euo. a a. spem multis qr sic ia dum est i sp no multiplicat. qpt. q vna vox plia sect, si qr res ipe sunt p voces a aut terum pnt esse sig. et ita etia nulla dfusio seqt i sac scptua, tu oes sp. fudant supp vnu. s. litale, et q solo pt this at. tu no qr hyc q sm allegoia dicit vn aug. d i epla de vite au donatistu, no tn et q agit depit sac scpte, qr nt sb spali sp. dtinet fidei nrm ad scpta p litale sp. aliqui mait no tet. Ad 2m dm q tu ita s. hystoia ethica analoa ad vm litale sm i vna ita sac scpte ptinet sed hystoia est ut ipe aug. exponit tu sim ad ppos, ethica vo tu tu dicti assig, sic tu dns assigt. tu qie moyses permisit libe ab repudiadi vxoes sed ppt duritie cord ipsa ait. xix. Analoa vo est tu vei vni scpte on dat vei tn alteius scpte no repugnare. Sola at allegoia it ita q p

ebo spua bo sp. bo poi. sic et hugo de sco victore sb sp. allegoice etia a natu dphendit ponens i 3o suam suam solu 3s sp. s. hystoiu allegoiu et tropolo. Ad 3m dm q sp parabolice sb litali dtinet. Na p voces hit ad ppe et ad figuatie, nec ea a est lital sp. epa hia sit q est figuratu sed no ei tu scptu noiat dei bchiu est lital sp. sit q p hi mbat s. s. btus apatia i q pz q sp. iu litali scpte nocp pt sbiect fatu

Quia i. pnl. iee. hi sac doctine est dei dgo et no solu sm q i se est sit sm q est pn. terum et fil eam et spalit iol cute ut ex dns est mai tu. Ad hi doctine fide exposeri tedens p tritabri de do 2o de motu iol catie i deu 3o de ro q sm q hoc via est nob tedendi i deu

Consideat at de deo tpti cit p. nacq dsideabi ea q ptinz ad eet dina 2o ea q ptinz ad distu tioz psonat 3o ea q ptinz ad pessu catiat ab ipo Chr eem vo dina p. dsideando de his q ad opa ptinet s. scia volu te et pon Chr p. m qru. ta p. vtq deu ee st p se notu 2o v st demost le 3o an. de

Ho p. m st p. vt q deu ee sic se notu. Ja ei dnr nob p se no q. dgo nob nt ie sicut pz de pis ph 1b, sit dt dum i pn su lib, oib dgo ondedi deu nt est ipta. g. deu ee est p se notu. Pria dicu. ee p se no q stati dgtis tmi nis dgnoscu. q phs ebiur pis

demēta omnū pnūs i p̄o post q̄ dicto ei
q̄d ē totū 2 quid p̄s stat̄ sint, ꝓ cū to
tū ē maiꝰ sua p̄te. Dz ite to q̄d p̄ ut
hō nomē deus stat̄ possū hre ꝓ
deus ē. sigficat̄ ei hō noīe quo ma
ius p̄ nō pt cogitaꝰ at ē ꝓ ē ī re 2
ī ite tū. ꝓ ē ī ite tū tm. vn tū ite to
hō noīe deꝰ stat̄ sit ī itellectū sē e
cā ꝓ st ī re. g deū ēe ē p se notū
¶ p veritē ēe ē p se notū tūr q nēgat
veritē ēe dicēt veritē ēe. Si ei veritas
nō ē. veritū ē veritē nō ēe si at ē ad
veritū ꝯ ꝓ veritas st, deus at ē ipa
veritas Jo xiiij Ego sū via veritas 2 vita
. g deū ēe ē p se notū ¶ Dz dicit nullꝰ
pt cogitare oppositū eꝰ q̄d ē p se notū
ut pz phīm quo mētē 2 p̄o p̄ ēta
pna de ōib p̄a. cogitāt at pt oppositū
eꝰ ꝓ ē deū nō ēe p̄m id p̄ ite dicit ī
spiēs ī corde suo nō ē deꝰ. g deū
nō ēe nō ē p se notū ¶ Hēc dm ꝓ
dicit ad ēe p se notū dup, vno p̄m
se 2 nō q ad nos. Alio p̄m se 2 q ad
nos. Et hō ei ādū ꝓpō ē p se nō ꝓ p̄
tū ī cludit ī hoc sbō ut ho ē al' ma
al' ē de hoc homīs. Si ī notū st oībz
2 de sbo 2 de p̄to q̄d st, ita eīt oībz p
se nō sūt pz ī p̄ib demtā omnū pnūs
q̄ ꝓ fimini st q̄dā dicā. q nullꝰ igno
rat. vt ens 2 nō ens. totū 2 ps 2 silia
Si at ādūs notū st de p̄to 2 sbo q̄d
st, ꝓpō ādū ꝓ tū ī sē ēēt de se nō
nō tm apd 1os, q̄ p̄tū 2 sbm igtur
Et ī dicit ꝓ boēs dicit ī lib de ebdo
ꝓ q̄dā st ēēs dicūt ēēs ēi 2 p se note
apd sapiēs tm ut ī locū pahā nō ēē
ī loco Dico g ꝓ hō ꝓpō deꝰ ē. ī tū
ī se ē. ē p se nō. qr p̄tū ē id sbō. deꝰ
ei ē suū ēe ut ī p̄ib Dz qr nos nō
scimꝰ de deo q̄d ē. nō ē p se nō no
bis p̄ ī digit demtāri p ea q st mētis
nō q ad nos 2 mīꝰ nō q ad nāz s.
p effūs ¶ ad p̄m g dm ꝓ ꝓ st
deū ī ādū ī sb q̄dā ōsīcē ē nob
nāt ī tū ī tū s. deus ē homīs bītū
do. hō ei nāt desideat bī nē, et q
nāt desideat ab homīe nāt ōgīsīt
ab eo de. p hō nō ē sm ōgīsīt deū
ē. sicut ōgīsīt veiente. nō ē ōgīsīt
petr ꝓ ius petr st veies ī ī ei
p sm homīs bonū q̄d ē bītūdo ēis
tmarīt dicīt. q̄dā volūtās q̄dā
ādūid aliud ¶ ad 2m dm ꝓ ī sōr
te q audit hō nō deꝰ ī ite st p̄m ad.
q manus cogitū nō possū. tm q̄d
dicit cōꝰ ēē deū Dato at ꝓ q̄ ī
itelligat hō nōn deꝰ p̄ hō ꝓ d s.
id q manus cogitū nō pt. nō tm
pt hō se. ꝓ itelligat id ꝓ p̄ p nō
ēē ī rē nāt p̄ ī ādūhē ī ite tū tm
nō pt argū ꝓ st ī re n dicit ꝓ st ī
re ad q maiꝰ cogitū nō pt. ꝓ
nō ē dm a potētiōꝰ deū ēe ¶ ad
2m dm ꝓ veritē ēe ī ōi ē p se no
tū. p p veritē ēe nō ē p se notū q
ad nos

Hō 2m st p̄ vi ꝓ deū ēe nō st
demōstrabile. Deū ei ēe ē artic
fidei. p ea q st fidei nō st demtā ha
qr de o fūt scīe fides at de nō appa
rētib ē ut pz apl ad heb xi. g
deū ēe nō ē demtāle ¶ p men
de ōis ē ꝓ ē. p de deo possū scīe nō
q̄d ē. p solū q̄d nō g nō possū
demtāre deū ēe ¶ p si demtā deū
ēe. hō nō eēt n ex effīb eꝰ. p effīs

eo nō st̄ ꝓportio ei cū tpe st infinitus 2
effrōs st̄ finitus · fīa at ad infinitū nō
ē ꝓportio · cū g̃ cā nō possit deri p effrōs
nō ꝓportionātū · vī q̃ deū ēe nō pt
possit demōstrari p effmū s nō ꝓpor
ionātū · vī q̃ deū ēe nō pt demōstra
ri ¶ Dz dr ē qd apls d ad ro p̄o · In
uisibilia dei p ea q fta st̄ intellecta
aspicīt · s̄ h nō ēēt · n p ea q fta
st̄ possīt demōstrari deū ēe · p̄m ei qd
oz ī ꝓcess̄ de aq ē an st̄ ¶ Ꝓ dd m
q 2 ē demōstr · v q ē p cāz 2 d
ꝓpt qd 2 h ē p p̄oa s mr · a a ē p ef
fm 2 d de qr 2 h ē p ea q st̄ p̄oa
q ad nos ¶ Cū ei effrē ādg nob ē
māifestior q̃ sua cā · p effm̄ p̄cedi
t ādg oz ēē ¶ Ex q h ei effm̄ possit de
mōstrari ēē ꝓpam cāz ea · si m effrōs
st̄ magis noti q ad nos qr cū ef
frōs dependeat a cā · ponto effm̄
nōn ē cām p̄ existē · vī deū ēe p̄m
q nō ē p se notū q ad nos · demōstra
bile ē p effm̄ q nob notos ¶ Ad
p̄m g dd m q deū ēe 2 a a ꝓpo q
p rōz nāle nō pnt ēe de deo ut ro
ad ro p nō sūt articuli fidei s̄ p
ābula ad articulos · st̄ ei fides p
suppo ādg nāle · sic gtia nāz 2
p̄frō p̄fectibile nō m̄ phibz id qd
p se demōstrabile ē 2 sibile ab aq
acipi ut ēdibile q demōstrāz nō
acipit ¶ Ad 2m g dm q cū cā
demōstr p effm̄ nōn ē vti effm̄
loco diffinitionis cāe ad ꝓbandū cāz
ēē 2 h s magis ādig ī deo · qr ad
ꝓbandū ād ēē nōn ē accipe p
medio qd ꝓpt non · nō at q qd
ē qr q̃sto qd ē s se ad q̃stionē an ē

· noa at ponit ab effmb ut postea
ōndet · vī demōstrādo deū ēe p ef
fm̄ accipe possū p me qd ꝓpt h
non deus ¶ Ad 3m dm q p effrōs nō
ꝓportionātos cē nō pt p fīa ādg hēa
de cā · s m er q cūq effm̄ pt nob
māifestē demōstrari cāz ēē ut dtm ē
dr er effmb dei demōstrari pt deū ēe ·
liq p tpos tpm nō possū ādg sēcē
p fīa sua ēēm (p̄m)

¶ Ꝓ 3 st̄ pte vt q deū nō st̄ Cla
si vnū dtrīa fuit ī finitū tēr des
cēdit ad · s h ī tē 2 ī h nō ē deū q st̄ q
dā bonū ī finitū si g deū ēēt · nullū
malū īuenīr · īuenīr at malū ī
mūdo · g deū nō ē ¶ Ꝓ qd pt apleī
p paucōa p̄na · q st̄ p pla Dz vī
q oia q fiūt ī mūdo pnt apleī p
aa p̄na supp q deū nō st · qr ea q
fiūt nālia rēdūcī ī p̄nīpīa qd ē nā ·
ea vō q st̄ a ꝓpōto rēdūcī ad vnū
p̄nīpīū q ē rō hūana vl volūtas
Nlla 1 nōn ē · deū ēe Dz dr ē qd
dr ēēēd 3 er p sōa dei ¶ Ego sū q sū

¶ Ꝓ dd m q deū ēe quīq modis
pbāt pt p̄a 2 māifestior via ē h
sūī er pte motū · ētū ē ei 2 ssu
stat · aq moū ī h mūdo oē at
q moue ab aq moūt nl at mo
ū q ē ī potēa ad id ad qd mouet ·
aqoiz ei ād s m q ē ī actu aqoue
ei nī ad ē q rēdūcī ād de potēa
ad actū · De potēa at nō pt ād du
ū ī actū n p ens actu sic calidū
ī actu qd ē ligūs fit lig m · qd ē ca
lidū ī potēa · ēē calidū ī actu 2 p
h mouz 2 alterat tpz · Nō at possīle
ē q idē st ī potēa 2 actu s m idē

Q

ꝑ solū ꝑm diuisa · qd ei ē calidū artu
nō pt ēe calidū i potēa · Impossē at
ē q ꝑm idē 2 eōdē motu ad st moues
2 motū vl q moueat semper · oz g ōe
qd moue ab alio mouū · si g ad a
q moue moēa 2 · oz 2 tpm ab a
mouei 2 id ab a ꝑ nō ē predē i si
nitū qr st nō ēēt ad ꝑm moues
2 ꝑ ānīs nr ad ad moues · qr moue
ra nō mouet nī ꝑ hī q st mō q ꝑ
mouēte · sic baculus nō mouz nī ꝑ hī
q ē motus a manu · g nētē ē deue
nīe ad ad ꝑm moues qd a nllō
moue 2 · 2 hī oēs intelligūt deū ¶ Ta
via ē ex tōe cē efficientis · Inuei
ei i istis ꝑibus oēs ordīnē cāt effi
cientū · nō tm iuei 2 nr ꝑ ple ē q
q ad st cāt efficiēs sū tpīus qr st
ēēt ꝑius seipso qd ēēt ꝑ ple ¶ Nō ē
at ꝑ ple q i causis effi bz ordīatis
predā i ifinitū · qr i oibus causis ef
fi bz ordīatis ꝑm ē cā medīs 2 me
diū ē cā vltī sū me q sit plā sū
vnū tm ¶ Tōta g cā i moue effis
st g nō fuit ꝑm i causis effi bz nō
ēēt vltīm nz medīū · ꝑ si predā
i ifinitū i causis effi bz nō ēēt ꝑa
cā efficiēs 2 nō ēēt nr effis vltīus
nr causē effi ntes medie qd pz ēē
flm · g nētē ē pōne ad q cāz effi nte
ꝑ oz quā oēs deū noīant ¶ Ta via ē
sumpta ex ple 2 nātō q tal ē Inuei
ei i ibus qd q st ple hīa ēē 2 ple hīa nō
ēē · cū qdā iuciant gnāri 2 cōtūpi
2 ꝑ ānīs ēē 2 nō ēē Impossē ē at oīa
ēē q st. tīa 2 qr qd ple ē nō ēē qnz
nō ē ¶ In i oīa st ple hīa nō ēē ad q
nī fuit i ibus ꝑ si hī ē vm 2 nūc nī

ē · qr q nō ē nō intēpit ēē · nī ꝑ ad
qd ē ¶ Si g nllm fuit ens · ī ple fu
it q ad q intēpet ēē 2 nī nō ēēt · qd
pz ēē flm nō i oīa en a st ple hīa
¶ Dz ex ad qd ēē nētīm i ibus · ēē at nētz
vl bz tūz sue nētis aliūde vl nō
bz sīdō ē at ple q predā i i finitū
i nētis q hrent cāz sue nētis sic nī
i causis effi bz vt pbatū ē · g nētē ē
pōne ad q ꝑ se nē nētīm nō hīs
causā aliūde ꝑ q ē cā nētis a nis
¶ Qta via sūi ex gdibus q i ibus iuei
ūt · Inuei 2 ei i ibus ad qd maius 2 mīus
bonū 2 vm 2 nobile 2 de a nis hī
¶ Dz magis 2 mīus dicū 2 de diuīs ꝑm q
appīqt diuōe ad ad qd max ē sic
magis calidū ē q max appīqt
mīus calido · ¶ Est i ad qd ē vissim
2 optim 2 nobilissim 2 ꝑ ānīs max
ens ¶ Nā q st max vēa st max
ena vt 2 mētē ¶ Q at d max i
ad q gnē ē cā oīm q st. ig gnis
sic igis q ē max calidus ē cā oīm
calidoz ut i eōdē lib d 2 · g ē ad qd
ē cā ēē 2 bonitis 2 ciis ꝑfectois i ibus
oibz 2 hī dicīs deū ¶ Qta via sūi
ex gubnatōe rūm · vnde ei q ad q
q dg ōe tendit f corpi nātūa q a
tpt fīnē · qd apparet ex hī · qr ꝑ at f
qt eōdē q a 2 f qt id qd ē optim
bn pz q nō a cau ꝑ ex tē ōe pueni
ūt ad fīnē · Ta at q nō hīnt dg oz
nō tendūt i fīnē nī dirīa ab ad q
dgnoscēte sic sagitta a sagittatōe
· g ē ad intelligēs a q oēs is nīles
ordīna 2 ad fīnē 2 hī dīa deū ¶ Ad
ꝑm g dīm q sic d aug i enchi
· deus cū st sūme bonus nllō finet

ad mali ī suis opib⁹ n̄ eet adeo
omipotens z bonꝰ ut bn̄ fuceet ena de
malo. Ihs at ad ī finitū dei bōi te
ptinꝰ ip ee p mutuꝰ mala ut ex eis
eliceat bona ¶ Ad 2m dm̄ q cū nā
ape² ppe detiatū finē ex directe atq
supioris agentis nūte e ea q a nā
fuit ī deū reducte² sicut ī pōz cāz ptē
ena q a ppo fuit oz reducte ī aqua
supiore cāz q nō st rōz volūt hua
na. qr Ihs mobilia st defectibilia. Oz
at oia mobilia z deficte p⁹lia reduca
ī ad pm pn̄m ī mobile z p se nūm
sic onsu e ¶ Ex z de dna sm
plicitate.

Quēto de ad⁹ an st hest ut
qtā ad st. z q mo st. Oz qr
de deo nō possu⁹ scie ad st. ꝗ ad nō
st nō possu⁹ de deo dsire quō st. ꝗ
pon⁹ quō nō st. p⁰ g⁰ d desidera
dū e quō nō st. 2⁰ quō a nob dgs
cī² z⁰ quō noiet. pt at ondi de dō
quō nō st. reducendo ab eo ea q
ei nō ducūt. utpū apoēz motū
z aa hoī. p⁰ 1² ī qrit de sm̄plicte
ipi⁹ p q ī moue ab ipo apo. 2 qr si
plia ī rb⁹ corpa b⁹ st ipfta z pb
deo 2⁰ ī qrit de pfecte ipius z de
ī finite ipi⁹ 4to de ī mūbili te ipi⁹
5to de vnite ¶ Ad pm qiū² vm
p⁰ vtq deꝰ st corꝰ qi apoēz hūis ex
ptibz ap̄tinentibz 2⁰ v ī eo st apo me²
z fore. 3⁰ v ī eo st apo q di nūs sucem
vl' ne z sbi. 4to v ī eo st apo grūs
z dire. 5to v ī eo e apo q e ex eēn z
ee. 6to v ī eo st apo sbi z amdetis
7mo v st q cūq mo d⁹ 8to v⁰ sim
quo v veiat ī apoēz cū a ⁊ b

Ad pm st qre vi q deꝰ st corꝰ
Corꝰ ei e q ipi ena dimēsioz
ꝗ sar dortina attribuit dō ena dimēsioz
d ei iob 11 Excelsior celo e z qd fines
profiduor ī ifno z vn obscures longior
terra mēsura e⁹ z latior mari g⁰ deꝰ e
corꝰ ¶ Ad oe figūtū e corꝰ cū figū st
qlib ena q n te. ꝗ deꝰ vi oe figūtū cū
sptū st gen 1⁰ fiat aq hoiez ad ymagi
ne z silitudinē nūm figura ei vīgo d
pm id ad heb 1⁰ cū st splendor glie z
figū sbe e⁹ vīgo. g⁰ deꝰ e corꝰ ¶ Ad
oe q ipi ꝓ corpeas e corꝰ. ꝗ sptū
attribuit deo ꝓ corpeas d ei iob 11
vi heas bethū ut deꝰ z ī ps. Oculi
dni sup iustos. z aur dni sear ptute
. g⁰ deꝰ e corꝰ ¶ Ad nt pt oe cōꝰ mot⁹
lol'. a q. ul' ad q n st corꝰ. ꝗ deꝰ ī sp
tū d cōꝰ mot⁹ lol' ut ad q pm id
ps' ad ed ad eū z illuāmū z a q⁰
pm id se xvi Recedenb a te ī terra
sribent. g⁰ deꝰ e corꝰ ¶ Ad suꝰ nō
apte n corpi. ꝗ ea q ad suū ptinꝰ
ī sptūs dicī² de dō. d ei ysa vn
vidi dnm sedēte z ysa 2⁰ stat adiu
dicādū dnꝰ. q⁰ e corꝰ Oz at e qd d²
joh 4to spūs e deꝰ Ad 2m ab te dm
nō oe corꝰ. qd qd ē ondi pt ¶
p⁰ qd qr nullū corꝰ mouz nō motū
iurpz reducēdo q singula onsu at e
sup q deꝰ e pm moues ī mo le vn mari.
e q deꝰ nō e corꝰ ¶ 2⁰ vo mo qr nūte
e id qd e pm ens oe ī actu z nullo ī
potēa. liz ei ī vno z eodē q erit de
potēa ī actu p⁹ st potēa q act. sicut
tū act⁹ p⁰z e potēa. qr q e ī potēa
nō reduca ad actū n p ens actu visū
e at q deꝰ e pm ens ymp⁹le st 1²

1 my N dna sm̄plicte

Q

qp deū i deo st ad ipotēt esse aut corpe
ipotētī. qr dn m i cptū hoīe diuīe i
pole et i deū ee corp. Ad 2m qr de e id
qd e nobilissim i entib ut er dnibz
impole e aut ad corp ee nobilissim i
entib. qr corp aut e vnū a no vnū
aliq tū aut e qp corp vnū nobile e
corpe no vno Corp aut vnū vel no
ut ipsū corp qr st ee corp vnū et oz
i ut qp vnū p ad ad sic corp nīz
vnū p aliaz id aut p qd vnū corp
e nobile qp corp impole e i deū ee
corp. Ad 3m dm sicut sup dīz e
sacr scptā docet nob spualia 2 dīna
sub similitudīb corpalīū vni cū trīa di
mensiōz deo attribuūt sb similitudīe cptis
corpis. cptis e vtuale designat tpi
ut pute p qsiuditate vtutē ad offe
rendū omnia. p altitudīe extellēz
vtutis sup oia. p logitudīe diuati
onīz sui ee. p latitudīeīz effusi dilē
tis ad oia. Del ut dno d p qsiu
dīe dei intelligī i ophēsibilis ceī
es. p logitudīe p ressa vtutis es oia
peīnitis. p latitudīe vero sup extē
sio es ad oia. iqnitū f sb es p tertiae
oia gubnāt. Ad 2m dm qp ho d
ee ad ymaginē dei no p m corp p m
id p m qp ho extellit oia aa aialia
vni gen i p qp dm e facta ho
ad ymaginē 2 similitudīe. Ad 3m dī
ut psit pisab mais extellit at
ho aa aialia qntū ad corp 2 intel
lectū. vni p m intellectū 2 corp qsi i cor
pea. ho e ad ymaginēz dei. Ad 4m
dm qp p corpe attribuūt deo i scp
tūis rōe suoz actuū p m quādā
similitudīe. sicut actus oculi e vide. vni
oculo de deo dīcīs p vtutē es ad vide
dū no intellēdū 2 no similitudīe 2 similitudīe
de aliis ptibz. Ad qtū dm qp ad
deū no accedit passib corpalīū
vbiqz st. p affīnib motis 2 eodē ab
eo recedit ab et accessū 2 recessū sb
similitudīe motū loī designāt spuale
affectū. Ad qtū dm qp ea q ad suū
ptīnīz no attribuūt deo ñ p m qdā simi
tudīe. sicut dr sedēs qpt sua immobi
litate 2 auctē. 2 stās qpt sua fortitudīe
2 resistēs ad debellandū oē qd ei adūsat.

Ho 2m sc pte vt qp i deo st oēs
posino fore cū materia oē
ei qd ipz aliaz e actū et materia 2 for
qr alia e for corpis p scptā attribuit
deo aliaz. Inducit ei ad heb xi et
p sō dei. ut sp ei at me et fide vi
uit. qp si sb traxerit se no placebit
aie mee. g deus e sp et materia 2 for

Ad 3m ira grauidū 2 hoīs st passiones
ducti ut p de alia p hoīs attribuūt deo
i scptā. dr ei pscs iratus e fuit dnis
2 tplm suū. g deus e et ma 2 for actus
p ma e pm m idiuiduatōis p deus
vt ee idiuiduū no ei de multis p
g e actus et ma et for. Dr et ee actu
et ma 2 for e corp qptis ei dīme
sua e q p ipsū habet mē. p deus no e corp
ut ons su e. g deus no e actus et ma
2 for. Ad 4m dm qp ipole e ee i deo
actū maiz p qd qr ma p m id qd e
ipotētū e ons su e at qp deus e purus
actus no his hn ad de potentialitē
vni ipole e qp deus st actus et ma 2 for
qr ee actū et ma 2 for e p fim 2
bonū p sua forz vni oz qp st bonū p
ticipatōz p m qp ma participat forz

primum autem esse bonum et optimum quod est deus non
est bonum per participationem vnde ipse est quod deus
dicitur et mala esse forte. 3° quia vnumquique a
gens agit per suam formam. vnde primum quod se
habet ad formam est esse habet ad hoc quod sit agens.
quod autem primum est per se agens oportet quod sit
per se forma. deus autem est per se primum agens cum sit
primum efficiens ut ostensum est. et ita per eius
suam formam et non dicitur esse mala esse forte. Ad
primum igitur dicendum quod anima attribuit deo per
similitudinem actus. Sicut autem ad voluntatem nostram
et animam mundi est. vnde id dicitur plenum dei intellectu
quia est plenum voluntatis eius. Ad secundum dicendum
quod mala esse forte attribuit deo primum similitudinem
effectus qui per ipsum est naturalis pulchritudo. et ita eius
pulchritudo metaphorice vocatur. Ad tertium dicendum quod
formae quae sunt irreptibiles in materia individuantur per materiam. quia non potest esse ita quod
sit primum subiectum formae vel esse in ad
aliquid impediat potest irrepere a phantasia. Sed ita
forte quia non est irreptibile in materia et per se subsistens. et hoc ipso individuatur quia non
potest irrepere in aliquid forte et deus vnde non
sequitur quod heat materiam

Hic tertio probat vi quod non sit idem deus
quod sua essentia vel natura. Et ei est
esse ipso. Sed essentia dei vel natura est esse dei
et deus. 9° vi quod non sit idem quod sua essentia
vel natura. Per effectum assimilatur sua causa quia omne
agens agit sibi simile. Sed in rebus creatis non
est idem suppositum quod sua natura. non enim homo
quod sua humanitas. 9° neque deus est idem quod
sua deitas. Sed dicit et est de deo dicere quod est vi
ta non solum quod est vivens ut dicitur Io. xiiii
Ego sum via veritas et vita sicut autem se habet
vita ad viventem ita deitas ad deum. 9°
deus est ipsa deitas. Ad primum igitur dicendum quod deus est idem
quod sua natura vel essentia Ad secundum euidentia

facienda est quod in rebus diuinis et natura et forte
nature est quod dicit natura vel essentia et suppositum quia
natura vel essentia dicitur id a quo est tantum quod habet
et diffinitae speciei. sicut humanitas dicitur id
quo est quod habet et diffinitae speciei. sicut homo est homo
et homo et hoc humanitas. quia quod est homo et homo dicitur
natura individualis cum attributis omnibus individuantibus ipsam non habet et diffinitae
speciei. Non autem id quod in diffinitae hominis habet
hoc carnes et hoc ossa et albedo vel nigredo vel aliquid hoc. vnde hoc carnes hoc os
sa et cetera designant hanc naturam non in
cludunt in humanitate et tamen in eo quod est homo in
cludunt vnde id quod est homo hoc in se adhuc quod
non hoc humanitas et per hoc non sit totum idem
homo et humanitas. sed humanitas est ut pars forte
hominis quia pars non differens hoc in se forte
respectu materiae individuantis. In his igitur quae sunt
ita quia natura forte individuatur non est
per materiam individuale. et per hanc materiam sed impe
forte per se individuat. ergo quia impe forte sit
suppositum per se subsistens. vnde in eis non
dicitur suppositum et natura. et deus non est ita
et natura forte ut ostensum est. ergo quia deus sit
sua essentia sua deitas sua vita. et quidquid ad
de deo potest Ad primum igitur dicendum quod de rebus si
milibus loquitur non possumus nisi per modum loquendi
a quibus ortum accipiunt. et ideo de deo loquimur
vtimur nominibus rerum. ut sufficiens est subsistens quia apud nos non subsistunt nisi
suppositum. et vtimur nominibus abstractis ut sufficientia est simplicitas Ad secundum dicendum quod deitas vel vita
vel ad hoc est esse in deo intelligendum esse ad
diuinitatem rei quae est intellectus nihil tamen
est nisi ad id quod diuinitas Ad tertium dicendum quod essentia
dei vnitas ipsum non prohibet quin sit pluralitas quia
et ad definitionem vnitatis pertinet quod id quod est simplex et vnum non potest esse plura

Q

n p mlta r amd ut ī eis xposīo qr q
pueīt qp ī eis nō ē idē suppt 2 nā

Hd qtū sr pte vr qp ī deo nō st idē
ē 2 eēn Si ē ly fit sit tūc ad ē dī
nū nl addi ß ē au nlla fit addicio
ē ē de qd de ōibus pt. se g qp deo st
ens de gle de ōibus sic de plib, ly
at flm ē pm id sap mm Incōmutabile
nō lmgnus 2 lapidib ipo sueit g
ē dei nō ē eo eēn p ī deo sae possu
an st, nō at possu sae qd sit ut su
p dm ē, g nō ē idē ē dei 2 qp q ē
eo sue ādis ul nā Dz dr ē qp hpt
dr vm de tnu ē nō ē actus deo, ß sb
sistens vēb Illud g qd ī deo sb sistit
ē suū ē ly dm qp deus nō solū
ē sua eēn, ß etiā suū ē qp qd mltr
ōndi pt p ad qr qlqd ī ad ē pt eēn
~~pt ē cātū~~ eo oz ē cātū, ul a pn ns
eēn sic ppa aīa ōseqa spem sic
ri le ōseqt hoīem, qd cāt a pn ns
eēn lib spei vel ab ad ārteōi sic
calor ab aliq cāt ab ignē ī ad Di
r ē rei st ad ab eo eēn, nātē ē qp ē
illi rei st cātū ab aliq ārteōru, ul
a pnāpns eēn lib eiusdē rei st posse
ē qp ē st cātū a pn ns tm eēn lib rei
qr nlla res sufficit qd st st cā eēndi
, ß hēat ē cātū ab a oz i qp id eo ē
ē ad ab eēn hēat ē cātū ab ad, ly
at nō pt dia de deo, qr deū dia p
cūm effiādē, ī pole ē g deū qp ī deo
ad st ē 2 ad eēn eo 2° qr ē ē actuali
tas ōis forme ul nē, nō at bōs ul
hūanis p2 ī actu ñ p ut ut sīgfica
ē ē, oz i (ß) ipm ē ape ad eēm q
ē ad ab ipo, sic actu ad potē oz Cū i
ī deo nō ē p pole ut dm ē, se qp nō

st ad ī eo eēn qp suū ē 3° qr sic id
qp hz ignē 2 nō ē ignis, ē ignū p ptica
, ita id qp hz ē 2 nō ē ē, ē ens p pti
cipa 2 nō p eēm, deo at ē ens nō
p eē ut sup on sū ē, si i nō st suū
ē eit ens p ptcipatē 2 nō p eēm,
nō g eit pm ens, ē i deo suū ē
2 nō solū sua eēn Ad pm g dm
qp ad tu nō fit addicio pt ī tēdo du
vno ut de ī ē eo st qp nō fiat ei ad
dicio sic de ī ē aual nōnal ē qp st
sn ī ē ad ī tē ad tu nō st addicio
qr nō ē de ī ē eo qp st fiat addo sic
aual ē ē sn ī ē, qr nō ē de ī ē aual
dis ut hēat ī tē, ß neq de ī ē eo
ē ut tuēat ī ē pi nō ē sn addi
ī ē ē ē dīnū, 2° ē sn addo ē
ē ē Ad ī dm qp ē d 2 vno pt
actū eēndi q ß opē ppēnus
quā adiuenit diūtēs ptū sbō p
i nō acipiēdo nō possu sae ē
dei, sic nr eo eēm, ß 2° solū Di
m ei qr ly ppo qp formo de deo ai
diāo deus ē vera ē, 2 ly stmo ex eo
effīb ut sup dm ē

Hd v st pte vr qp deo st ī gne
ādo Dba ē ē ens p se sb sistēs
ly at mar deo dueit g de ē ī gne
sbē p vnūqz mēsuat p ādo sui
gnūs, sic logi nes p login diēz 2 mm
p mm, ß deus ē mēsua oīm sbāz
ut ps p ymetr x mēte, g de ē ī
pnto sbē Dz dr ē gen ē ē pus ß m
tēdū eo qp ī gne ōtē 2, ß nt ē ē deo
nr ß m tē nr ß m tēdū, g de nō ē ī
ādo gne ly dm qp ad ē ī gne di
vno sim 2 ppe sic spēs 2 q sb eis
ōtnē 2 a p reductio sit pn ad sui 2

III

et pua ad ēes · sicut puta et omnis reducit
ad genus qualitatis sicut propria. Centrum autem
et omnis pua reducit ad genus suum habitus,
neutrum autem modum dicendi et gratie. Quare autem non
potest esse species actus gratis et potest ondi primo quod
quare species distinguitur ex gratia et dicit. Deinde ei
id a quo suum dicit distinguens speciem se habet
ad id unum suum genus sicut actus ad potentiam alterius suum a natura specificatum per modum dicti
cionis, habet ei dicit alia quod naturaliter specificatur habitus. Habile
vero suum a natura intellectiva. quare habile est
quod naturaliter habet habitum intellectivum autem habet
ad specificandum sicut actus ad potentiam. Et sicut
manifestum est in alius unum cum deo non
distinguatur potentia actus. impossibile est quod in sit
gratia tria species. 2° quare cum esse dei sit esse
esse ut ondum est. si deus esset in aliquo gratia
oporteret quod genus esset ens sed genus
specificatur esse esse. cum probatum de eo quod
est ondit autem phis 3° metaphisice quod ens non
potest esse genus autem genus habet aliquas
differentias quas non participat ipsum genus
nulla ei dicta possit inuenire quas est ens. quare non ens potest esse dicta. 3° quare
oia aliquid in gratia vno modo inquantum habitute.
ut esse gratis. quod potest de eis in eo quod quod
differt autem per se esse. non ei idem esse habitus
et eq. nec habitus habitus et illius habitus. Ex quo
quatuor in gratia dicunt in eis esse et quod est
esse et esse. In deo autem non dicit dicime
vnum magnum est quod deus non est in gratia sicut
species. Ex hoc patet quod non habet genus nec dicitur
neque est differens neque demonstrans. propter hoc
effrin. quare differens est ex gratia et dicta. deinde
stricis autem medium est differens. Quare autem deus
non est in gratia per reductionem ut primum
magnum. ex eo quod phim quod reducit in aliquod
genus non se extendit vltra genus id. sicut
punctum non est primum in quantitatis dicte et omnis
quantitatis discrete. Deus autem est primum totum
esse ut in. onde. vnum non dicitur in aliquo
gratia sicut primum. Ad primum quod dicunt quod
tale non non potest habere solum quod est per se esse
quare habere quod est esse non potest esse genus vt onsum
est. Et potest esse in nu dicitur sicut esse et per se esse.
quod tunc esse non est propria ens esse. 2° patet quod deus
non est in gratia sibe. Ad vnum dicunt quod obiectio
ia procedit de mesura proportionata. habet
ei oz esse homogenea mensurato. deus
autem non est mensura proportionata dicta. Dicit
autem mensura omnium ex eo. quod vnumquodque tunc
habet de esse quantum ei applicatur

Hic vi sic pre vi quod in deo sit amicitia
dei ad aliquid. Dba ei nihil est amicus ut
per phim 7. quod autem in vno est amicus in a non
potest esse sba sicut patet quod calor non est esse sbal'
ignis. quare in aliquo est amicus. Ex sapia
bitus 2 hoc quod in nobis sit amicus dei autem
bum. quod in deo sit amicus. Per hoc quod
gratia est vnum per. sicut autem gratia ut
identum si quod per. non est in deo cum
plura per. et deum quod est in deo. Ex ut
est esse amicus est in sbo. deus autem non est
esse sbm quare fori simpliciter sbm esse non est
ut dicit boe in lib de trin. quod in deo non est
esse amicus. Ad 2° dicunt quod permissa multe
apparet quod in deo amicus esse non est. primo quod
quare sbm dicta ad amicus. sicut potentia
ad actum. Dbm ei per amicus aliquo est
in actu. Esse autem in potentia oio in mouet a
deo ut ex predicis patet. 2° quare deus est esse
sum ut boe dicit in lib de ebd. lug id quod est
aliquid ad posset habere diuinum. tunc vpm esse
nit ad adiuncta habere potest. sicut quod est tali
dum non potest habere aliquid extrinsecum quod tali dum
ut albedo. Ex ipse calor nit potest habere potest

calore. 3° qr. oē q ē p se. ē p̄ q. eo q ē
p accidēs vnū et deū sit sm̄ ens. nl
i eo pt ē p accidēs. ß neq accidēs
p se i eo pnt. sic risile ē p se accidēs
homis. qr hoī accidēs cānt. et pn̄ ns
sbl. in deo at nl pt ē actu. ai st pn
cā vn̄ almāt. q i deo nullū st acci
dens. Ad 3° dm̄ q vtrus. 2 sapia
no vnū ē dicā. de deo 2 de nob. ut
i sp̄. ptebit vn̄ no se. q sic accidēs
i deo sic i nob. Ad 2m dm̄ q ai sba
st p̄or actū tib. pn̄a accidentū. i duū
ē i pn̄a sbē sic i p̄oa q̄ius deū no st
p̄m. actū i grie sbē ß p̄m ēt oē g
ispū toa. ē.

Ad vm sp̄ptē. vt q deū no st oīo
no sm̄. Ca at q st a deo p
mutāt ipm vn̄ a p̄ oente st oīa ena
. 2 a p̄o bono st oīa bō. ß i ib. q st a
deo nl ē oīo sm̄. 3° deū no ē oīo sm̄
Q p̄ oē q ē melio deo ē attribuendū.
ß apd nos dta st melioa simplicib.
sic toapa mixta eltib. 2 eltā suis
p̄tib. 3° no ē ddū q st oīo sm̄. Dz
at ē q aug. dr vt de trin q deū ē 2
sume sr ē. Ad 2m dm̄ q deū ē
oīo sm̄ pt ē mā tū p̄ q d p sup
dtā. tū ei i deo no st apo. neq ipsa
p̄ aū ipsa toē no ē. neq apo forme 2
mē. nz i eo st ad nā 2 sp̄ tū. nz ad
nā et ē. neq st i eo apo grīus 2 dre
. nz sbi 2 accidentis. mā tū ē q
deū nullo dto ē. ß oīo sm̄. 2° qr
oē dtū ē posito sub apōnētib. 2 de
pendēs et ex eis deus at ē p̄m ens
ut onsū ē sup. 3° qr oē dtū hz cāz.
q ei p̄m se dissa st no nec i
vnū p aqua cāz adunātē ipsa deū
at no hz aq cāz ut sup onsū ē tū st
p̄a tā efficiens. 4to qr i oī dto oz
ē potēcāz 2 actū q i deo no ē. q p
tū ē ul vna ē actū 2 alteū ut
saltē oēs p̄s sil sūt i potē 2 toa
4to qr oē dtū ~~habēm~~ ē ad q no
ouet aliū suarū p̄tū. qd q i
totis dissiliū p̄tū mā tū ē. Alia
ei p̄tū homis ē hō. nz aq p̄tū pe
dis ē pes. In totis veo siliū p̄tū
luz ad quod dr de toto dicā de pte
sicut ps aeis ē aer 2 aq aq. aq tū
dr de toto qd no ouet ānu p̄tū.
no ei si to aq st bibibita 2 ps ei
Sic g. i oī dto ē ad qd no ē ipm.
Hy at 2 si poss dicā de hynte form
q sic heat aqd q no st ipm puta
i albo ē aqd qd no p̄tinz ad toez
albi. tū i ipsa for nl ē alienū vn
tū deū st ipsa for ul poci ipm ē.
nllo dto ē pt 2 hat toez tāgt hyl
vn de trin dicēs deū q vtrus ē et i sp
mis no dtinē. nz q luxē. et obstu
nis toaptat. Ad p̄m g. dm̄ q ea
q st a deo ymutāt deū sic tāta cāz
p̄ez. Cst at hy de toē tāti q aq st
dtū qr ad minū ē ē ad q qd ē
ut i sp̄. ptebit. Ad 2m dm̄ q apd
nos dta st melioa simplicib. qr
p̄fēd boīs ānīe no ipit i vno ß
i multis. Dz p̄fēd dīne boīs iuci 2
i vno sm̄a ut i sēcū ptebit

Ad vm sp̄ptē. vt q deū i apoez
aq veiat. Dicit ei dnz ma
se. ē oīm ē q sup ē ē dinitas ß
ē oīm i it apoez vnuusquisq. g.
deū i apoem aq veit p̄ deū ē for
. dr ei aug. i lib. de vb dni. q vtrū

dei q̃ de deo, ē fōr nō fōrta, ſ̃ fōr ē
ꝑs ōti. g̃ deus ē ꝑs dicꝰ ōti. ¶ ꝑ qui
ꝑ, ⁊ nullo dicit ſt idē. ſ̃ deus ⁊ mā
ꝑa ſunt, ⁊ nullo dicit g̃ peitꝰ ſt idē. ſ̃
mā dicat ꝓpoēz ſtū. g̃ et de ꝓbꝰ
modie q̃ dicuꝝ dicit. ā q̃bus differenti
ſ̃ dicit ⁊ ita oz ea ē ōta. ſ̃ deus ⁊ mā
ꝑa ſunt oīo ſiplia. g̃ nullo differt.
Dz ꝓ ē q̃d dr ꝓ o c v de diuo q̃ nz
tactus ē eēſ. dei, nz aā q̃d ad ꝑs
omiſerende ꝓd. ¶ Ne dm q̃ cū
ſ̃ fiunt ſ̃ ercoes. Cōdā ei poſuerit
ut ee q̃ deꝰ eēt ante mūdi utz ꝑ
aug̃ lib de trni dei. Ad ſ̃ ridua q̃
q̃dā ēnā dicerit deū ee ciam p̃ ſcli
¶ Qui dicerit deū ee fōrte pn̄m omn
ſtū. ⁊ ſ̃ d fuſſe cpiō almarianoꝝ
ꝓ. ſ̃ error fiunt dauid de dynato.
q̃ ſtultiſſie poſuit deū ee maꝝ p̃ nz
oīa ei ſ̃ manifeſtū ōtinet ſlīe, nr
ē poſte deū ā q̃ ſ̃ ī ꝓpoēn ārꝰ ve
nie. nz ſic pn̄m fōrte. nz ſic pn̄m
male. ¶ p̃ q̃d q̃ ſiū dicꝰ deū ee
p̃ ciam effinēte. tū āt effinies
tū fōr ſcl ꝑſte nō ſcidit ī idē nūo
. ſ̃ ſolū ī idē ſpē. hō ei gnat
hoiez. ānā āt tū cā effinēte nō ꝓ
ſcidit ī idē nūo. nz ī idē ſpē. q
ſ̃ ē ī potē. id vō ī actu. ⁊ q
deꝰ ē p̃ cā effinies eēt p̃ ⁊ ꝑſe
agē. Cū āt veit ī ꝓpoēz ārꝰ nō ē
p̃ ⁊ ꝑſe agēs. ſ̃ magis ōtū. nō
ei manꝰ agit ſ̃ hō ꝑ manū. ⁊
ig̃s ſcilestū ꝑ ſcilorē. vn deꝰ nō pt
ee ꝑs dicꝰ ōti. ¶ ⁊ q nlla ꝑs ōti pt
ee ſimplit p̃ ī entibꝰ nz ēnā mā
⁊ fōr ā ſuī p̃ ꝑs ōtoꝝ ſ̃ ā mā ē
ī potencia. potenā āt ē pꝰ ⁊ actu

ſimt ut ex dīs pz fōr āt q ē ꝑs ōti
ē fōr ꝑticipā. ſicut āt ꝑticipans
ē poſteꝰ ex q ē ꝑ eēm. ita ⁊ ꝓpm
ꝑticipatū. ſic igꝭ ī ignitis ē pꝰ ⁊
ex q ē ꝑ eēm. oīſu ē āt q deꝰ ē
p̃m ens ſimplit. ¶ Ad p̃m g̃ dm
q ditas d ee oīm effectie ⁊ ercēplāt
nō āt ꝑ eēm. Ad ij dm q deꝰ ē fōr
exemplaīs. nō āt fōr q ē ꝑs ōti
Ad ⁊ dm q ſiplia nō dicit dā
alīs dīcīs. ſ̃ ei ōtoꝝ ē. hō ⁊ eq
ro dicit tōtū ⁊ mōtū dicīs q q
differē ē ā pliꝰ nō dicit abiuicē alīs
differētīs. vn ſi fiat vis ī vōbis nō
ꝓpe dicūt dīe. ſ̃ diuſa ee ſ̃ ā ſ̃m
phm ꝓ mē ee diuſū ab te d ſ̃ ee
dīs ciq dīt. vn ſi fiat vis ī vōbis
mā p̃a ⁊ deꝰ nō dicit ſ̃ ſt diuſa ſe
ꝓis vn nō ſe q ſuī idē

Post ſidera oz dīne ſiplīcīs
de ꝑſone dei agēdū ē. Ct q
vnūq; ſ̃m q ꝑſnm ē ſt d bōm ꝓ
agendū ē ꝑſone dīna. ⁊ de eꝰ boīte
Cīr p̃m qrū tū p̃m vtq deus ſt ꝑ
ſīs. ⁊ vtrū ſt vlr ꝑſīs. qī omn ī ſe
ꝑfectioz hīns. ⁊ vtrū ſtnie ſint
duo ſilēs ⁊⁊

Ho p̃m ſ̃ ꝓre vi q ee ꝑſnm
nō dicēdū duo ꝑſnm d ei
qī tōr ſnm. ¶ p̃ deꝰ ē p̃m pn̄m ſ̃
ſ̃ pn̄a ſtū vide ee ꝑſtā. Deinde
ei ē pn̄m ānālū ⁊ plantū. g̃ deꝰ
ē ꝑſīs. ¶ p̃ oīſu ē ſiū q nā dei
ē ꝓpm ee. ſ̃ ꝓpm ee vi ꝑfectiſſim
tū ſt dīſſimū ⁊ ſtīpies omn addi
tōes. g̃ deꝰ nō ē ꝑſīs. Dz ꝓ ē q
d ā v Cſtote ꝑſnm ſic ⁊ pr vn celeſt

1 sg deo nō dr ee ſnm. g̃ nr ee ꝑſnm

pfis e. Ad hec dicim q ri mete d q ipa
q antiq phi sic putet 2 leu ppm
no attbuerit opti 2 pfim deo p
pn, co id e. q atiq ofideauerit
pm male tm pm at pn male
ipfectissimu e. cu ei ma 7 ch tu
hoi st 7 potea, oz q pm pn male
st mare 7 potea, 2 ita mare ipfz
, Deo at po pm pn no male p
7 gie ce effinetis 2 h oz ce pfissim
, sic ei ma 7 ch tu hoi e 7 actu vn
pm pn actum oz ce mare 7 actu
2 p ens mare pfim. p n h d ap
ce pfim. q e 7 actu, ff la pfim d
cui nt de e pm modu sue pfois.
Ad pm g dicim q sic d gg q
balbutiedo ut possus extrel sa dei t
sona? Qe ei fim no e pfim ppe dici
no pt. Dz 7 his q fiut tiut d ad ce
pfim cu de potea educi ad 7 actu
tisui h non pfim ad p id ce id
tui no de ce 7 actu su h heat p
modu pfois su no. Ad 2m s dicim
q pn male qd apd nos ipfim
7 uci no pt ce simpli pm, p pted
ab aq pfo. Na seme luz st male
pn aual gnati ex semie tm hz
an se al ul plata desandi. oz em
an id q e 7 potea ce ad ar aq actu.
, cu ens 7 potea no educi ad actu
n p ad ens actu. Ad 3m dicim q
ipm ce e pfectissim omm, apt omi
ad oia ut actu, nt ei hz actualie
n 7 ch tu e, vn ipm ce e actual omm
rz, 2 ecia ipa q fecru vn no apt
ad aa sic ritpies ad ritpu, p mgr
sic ritpu ad ritpies. cu ei dico ce hois
ul equi ul cu aliq altei ipm ce sidat
ut fole ritpu. no ad id au apet ce
Ad 4m pte. vl q 7 deo no sit p
froes omm rtu. Dei ei sipla e ut on su e.
, p pfroes rtu st multe 2 diuse 7 deo
no sit pfroes omm rtu // p oppo no
pnt ce 7 eode, p pfroes rtu st oppte
, vna ei res pfiat p sua dnz spea tu
, dte ei ab diuidi gen? o stituut
spes, spes at st oppte, cu g oppo no
pnt ce 7 eode, vl q omm rtu pfroes
no st 7 deo // p viues pfm e q ens.
2 sapies q viues. g vue e pfm q
ce. 2 sape q vue. Dz ecia dei e
ipm ce, g no hz 7 se pfroez vue 2
sapie 2 a ab hoi pfroes // Dz, dr e q
d dpo v tm de di no q dei vna
fiera ecia pht. Ad 1m dicim q 7 do
st pfroes omm rtu, vn d vniusali
pfo q no dee aq nobilitas q
luci 7 aq gnie ut d metia v me
Et h aq er duobz, si m pt. p aq
er h q q aqd pfois e 7 effiu oz 7
uci ri 7 tu effiua vl pm ea de toez
si st ages vni tu ut ho gniat hoez
, ul eminetioi mo si sit ages eq tu
sic 7 sole e silitudo eorq q gniant
p vtute solis, manitu e ei q effis
p erist vtute 7 tu agete, p erisie
at 7 vtute te agetis no e p erisie
7 ipfectioi mo, p pfroi, lig per
isie 7 vtute te mal, st p erisie ip
fectioi mo, co q ma 7 ch tu hoi e
ipfia, ages vb 7 ch tu hoi st pfm
cu i deo st pa tu effiua rtu, oz
di rtu pfroes p erisie 7 deo p me
minetioez modu 2 hae toez tu
dpo v tm de di no dices de dw, q
no h quid e, h at no e, p oia e.

93 m 4

ut omm cū ¶ 2° ob er hꝰ q sup on su
e q deus e tpm ee p se sb sistēs, er
q° oz q tota p fuoz eendi i se dicit
ayai tu et e ei q si ag calidū no
heat tota p fuoz calor, hꝰ io e qr ca
lor no principat p m p fuam tōz, ꝑ
si calor eet p se sb sistens no posset
ei ag de ee de virtute calor, vn cū
deus st tpm ee sb sistēs nl de p fuoe
eendi ei pt deesse omm at p fuoes
ptinet ad p fuoem eendi, p m hꝰ ei
ag p fua sut q ag° ee hnt vn se
q nll rei p fuo deo desit, 2 hat
tōz tangit duo v° e de di no dicēs q
deus no q da° e erns ꝑ sum 2 i tu
sapte totū i se tpo ee p ticipit 2 p
tea sbdit q tpe ee e sb sistētib ¶ ad
p m g° dm q sic sol ut d duo v°
ta° de di no sapibilū sbās 2 q lita
multas 2 dicit tpe vn erns 2 vni
formit lucendo i se tpo vniformit
p ticipt, mlto magis i tā omm nāe
e p erste oia p nāle vnioēz 2
q sut diusa 2 ita i sapis i deo
p erstit ut pnū absq detrmeto
simplitatis tpi 2 p hꝰ pz solu ad
zm ¶ Ad 3m dm q sic i eode
ta° ide d hīs tpm ee st p fu q tpa
vita 2 tpa vita q tpa sapia si
sident p m q distinguit tōe tri
vnes e nobilꝰ q ens tm qr vnes
ena e ens 2 sapies e ens 2 vnes
, liz g° ens no tcludat vnes 2
sapies, qr no oz id qd p ticipat ee
, p ticipt tpm p m oez modū eendi
tū tpz ee tcludat i se vnū 2 sapiēz
qr nlla de p fnb eendi pt dee ei
qd e tpm ee sb sistens 2 -

Ad 3m st pte vt q nlla cātua pt
ee filis deo Dicēd i pt no e filis
tui i dns dne, ꝑ n cātuaras extel
sioēs sut q dicūt dij p ticipatoē cōsl
to q° min ad cātue pnt diu do files
¶ p filitudo e opa° q d no e at p ta°
eoz q st diuso gnm g° n filitudo,
no ei dia q q dilectio st filis albedīnis,
ꝑ nlla cātua e eode gnus cū deo
cū gen no st i gne ut sup on su e
g° nlla cāta e deo filis ¶ p filia
dicūt q dicūt i foz, ꝑ n dicūt cū
deo i foz Nll ei rei eeni e tpm ee
n solꝰ dei, g° nlla cātua pt ee si
mil deo ¶ p i silib e mutua fili
tudo nā sile e sili sile g° si dq cā
tua e deo filis, 2 deo eet filis oi cā
tue q e d id q d ysa al° tu g° si
mile feasti deū ¶ Dz d q d gen
p° fana hoiez ad ymagine 2 si
militudiez nitz 2 s iob g° cū appa
ruerit files ei eim ¶ Ad dm q
cū filitudo attenda p m dicatoēz
i foz mlt e filitudo p m mltos
gdus dicendi i foz, qda ei dicū
filia qr dicūt i eade foz, p m eande
toem, 2 p m eude modū, 2 hꝰ no solū
dicū filia ꝑ eqlia i filitudie sicut
duo eqlit alba dicū filia i albedine
2 hꝰ e p fectissima filitudo ¶ al° dicūt
filia q dicant i foz p m eade toem
ꝑ no p m eude modū, ꝑ p m magis
2 min, ut min albū d sile ma
gis albo 2 hꝰ e filitudo ip sua ¶ 3°
d ad sile alterī qr dicūt i foz ꝑ no
p m eande tōz ut pz i agetib no
vniuocis, cū ei oe ages agat st
sile i q n tū e ages, agit at vniuqz

secundum sua forma, et non secundum sua potentia,
nisi esset ut 1 effectus sit similitudo formae agentis, si quidem agens sit determinatum 1 eadem specie est similitudo 1 sit finitus et finem 1 fortasse secundum eandem rationem speciei, sicut homo gignit hominem. Si autem agens non sit determinatum 1 eadem specie est similitudo, secundum non secundum eandem rationem speciei. Si ea quae gignantur per virtutem solis accedunt quidem ad aliquam similitudinem solis speciei. Si quidem sit ad agens quod non 1 generatione effectus eo quod ad hoc accedit remote ad similitudinem agentis, non tamen ita ut participet similitudinem formae agentis, secundum eandem rationem speciei a genere secundum aliquem analogum. sicut tertium esse est deo altior. Et hoc 1a quia sit 1 deo assimilatur eis intentis sicut entia ut primo et vniuersali principio omnium esse. Ad primum quidem sic dicendum quod sicut duo dicuntur esse de di no. cum sint septem dicuntur non esse simile deo non est determinatum assimilatione ad tertium. Eadem autem sunt similia deo et dissimilia. Similia quidem secundum quod vnitur tertium quod deficit esse eius vnitum quia non perfecte vnitur. Dissimilia vero secundum quod deficiunt a sua causa non solum secundum rationem et commissionem sicut minus album deficit a magis albo secundum quod non est determinatum secundum speciem secundum genus. Ad secundum dicendum quod non sequitur ad causas sicut res diuersorum generum secundum quod id quod est ex esse generis et principium omnium generum. Ad tertium dicendum quod non dicitur esse similitudo causae deum per participationem et fortasse secundum eandem rationem generis a specie secundum analogum tertium quod est deus est ens per essentiam et a quo participatur. Ad quartum dicendum quod licet aliquo modo videatur quod causa sit similis deo nullo tamen videtur esse quod deus sit similis causae quia ut dicitur de dono in his quae vnum ordinem sunt res similitudo mutua non est ut 1 et 2 causa dicitur esse quod ignis sit similis homini secundum quod ex diuisio 2 similis dicitur posset aliquo quod causa sit similis deo non tamen quod deus sit similis causae.

Deinde quaerit de bono primo de bono in communi 2o de bonitate dei. Circa primum quaerit sex primo vtrum bonum 2 ens sint idem secundum rem. 2o supposito quod dicantur idem tamen quid secundum prius secundum rationem vtrum bonum aliquid ens. 3o supposito quod ens sit prius vtrum ens sit bonum. 4to ad quid causa bonitas reducatur. 5to vtrum totum bonum consistat in mensura specie 2 ordine. 6to de diuisione boni in honestum vtile 2 delectabile.

Ad primum sic proceditur vt quod bonum dicitur secundum rem ab ente. Dicit enim boetius in libro de ebdomadibus. Intuebor in rebus ad esse quod sint bona, ad esse quod sunt. Bonum igitur 2 ens dicunt secundum rem. Praeterea nomen fortasse secundum bonum dicitur propter fortitudinem entis ut habetur in dicto libro de causis. Igitur bonum differt secundum rem ab ente. Praeterea bonum suscipit magis et minus 2 esse autem non suscipit magis et minus. Igitur bonum secundum rem differt ab ente. Sed contra est quod augustinus dicit in libro de doctrina christiana, quod in quantum sumus boni sumus. Praeterea dicendum quod bonum 2 ens sunt idem secundum rem secundum dicunt secundum rem. Sed dicunt secundum rationem, in quantum ei bonum et hoc consistit quod ad sit appetibile. Vnum philosophus primo ethicorum dicit quod bonum est quod omnia appetunt. Quamuis autem esse quod vnumquodque est appetibile secundum rem. Nam omnia appetunt sua perfectione. In tantum autem esse vnumquodque in quantum

actu vnum maxime

nota tria ut 1 quia fortasse secundum

actu vni maiori e q i tm e aq bonu
iqtu e ens / ee at e actual' oib rei
ut et supioribus pz vni maiori e q
bonu 2 ens idem sut fm ~~rem~~ re, ff bo
nu d' rem appetibile q no d' ens
¶ Ad pm g' dm q luz bonu 2
ens sit idem fm re, qr tm drit fm
rem no eodem md d' aqd ens sipli' 2
bonu sipli' ¶ Ad cu ens dicat ppe
ee i actu, actu at ppe hz ordine ad
potem fm q sipli' aquid d' ens
fm q p' distinct ab eo qd e i potea
tm hor at e ee sbale ~~vnuscuiq~~
vnuscuiq; rei / vni p ee sbale d'
vnuq; ens sim' p actu at supad
ditos d' aq ee fm qd, sic' ee albu
fit ee fm q / no ei ee albu aufert ee
i potea sim' / at adueniat rei ia qui
ete i actu ff bonu d' rem p fin qd
e appetibile, 2 p ons d' rem vnu
~~fab~~ vlti vni id qd e vltio p fim d'
bonu sim' ¶ Dat no hz vltiuz p
fiem q dz hre, q ius heat aq p fiem
iqtu e actu ¶ Ner tm d' p fim sim'
nr bonu sim', ff fm qd ~~vir~~ g'
fm pm ee qd e sbale d' aq ens
sim' 2 bonu fm qd, 2 fm vlti'm es
fm qd 2 bonu sim' ¶ id g' qd' boe
q i ibus ad e q st boa qd e q st
fendu e ad ee bonu 2 ad ee sim'
qr fm pm actu e aq ens sim'
2 fm vlti'm bonu sim', 2 tm fm
pm actu e qd bonu 2 fm vlti'm
actu e qd ens ¶ Ad 2m dm q bo'm
d' p i fiem pt et accipi bonu sim
fm vlti'm actu, 2 sic' dm e ad 3m
q bo'm dit fm migis 2 mu fm actu
supuenientem puta fm naz ul virtute
Ad 2m s' pte vi q bonu fm
rem s' p q ens Dado ei nomi
nu e fm ordine ritu fit p no, ff
dyo it aa noia dei p q poit bonu
q ens ut pz 3o ta de di no, g' bo'm
fm rem e pius q ens ¶ p id e
p q fm rem qd ad pla se extend',
ff bonu ad pla se extend' q ens / qr
ut d' dyo vi de di no, bonu se exte
d' ad extinta ~~tm~~ 2 no extinta, ens
vo extend' se ad extinta tm, g' bo'm
e pius fm rem q ens ¶ p qde vti
e pius fm rem, ff bonu vi ee vti
q ens qr bonu hz rem appetibilis
qdam at appeti'le e ipm no ee ~~ayx~~
vni de iuda, bonu eat si nat no
fuisse, g' bonu e p q fm rem q ens
~~Dz ar~~ ¶ p no solu ee e appeti'le ff
etia vitu 2 sapie 2 multa hoi 2 vi
2 vi q ee st qdam pnte appeti'le, bo'm
i sim' e pius fm rem q ens ¶ Dz ar
e qd d' i lib de cauh q pa ritu ita cau
tua e ee ¶ Ad dm q ens fm rem
e pius q bonu / to ei fta p non
e id qd accipit intellect de re 2 fit id
p vote / i 1 e pius fm rem qd p q
audit i dcepte intellect, p at i
dcep ore intellect audit ens 2 fm hz vnu
q q gnosle e fm q e i actu / ut pr
me re vni ens e ppiu obm intellect 2
pm intele, sic' son e pm audibile,
ita g' fm rem pius e ens q bonu
¶ Ad pm g' dm q dpo determinat de
di no fm q iportat ter deu hi ne
cause / noia q ei deu ut ipe d' et ca
tus sic' causas et effib q bonu at

nū habet rōem appetibilis quod habet hūi ne cē
finalis / cū causalis p̄ a ē · qr agens
nō agit nisi p̄ fine · 2 ab agente mo
uē mā ad fōem vnī d̄ cū finis ē cā
cāū · et ī causando bonū ē p̄ cū ens
sicut finis cū fōr / 2 hac rōe ī nōia
designa cālitē dī nā p̄ pō bonū
cū ens / Et ulterius qr p̄m plōnicos q̄
māz a p̄uatōe nō distinguēbat di
cebāt māz ēe nō ens · ad plā se ex
tendit p̄tīpa bōi cū p̄tīpa ens
Nā mā p̄ p̄tīpat bonū cū ap
petit tpm / nī ei appet nī sī sile
nō at p̄tīpat ens cū pōt nō eē
2 ī d̄ dyo · cū bonū extendī ad
nō ēntia · vnī p̄z solu ad ij · vl dm
cū bonū extendī ad ēntia 2 nō ēntia
nō p̄m pdicōz ē p̄m cālitē · ut p nō
ēntia intelligunt nō ea sīmī q̄ pei
tus nō sūt ē ea q̄ sūt ī potēa 2 nō ac
tu · qr bonū hz rōem finis ī q nō sōm
q̄ est ī actu · ē ad tpm movē
q ī actu nō sūt · ē ī potēa tm / ens
at nō ī pōt hūi ne ēe nī fōl tm vl
ī hentis vl exemplaris / cū cālis nō
se extend nī ad ea q̄ sūt ī actu ad
3m dm · cū nō ē p̄m se ē appetibile
ē p̄ actū ī qntū f. abl a dī ma
li ē appetibil qd q̄ malū auff
p nō ēe / abla vō mali nō ē appe
tibil nī ī qntū p malū p̄uat ēe
qdā id g qd p se appetibile ē · ē ēe
nō ēe vō p actus tm ī qntū qdā
ēe appetī q hō nō sustinz p̄uari
2 sic ēnā p actōes nō ēe d bōm
ad 4tū dm cū vita sua 2 a hōi
sic appetū ut mīsīnt actu vnī
ī ōib appetit qdā ēe · 2 nī ē appe
tibile nī ens 2 p ōns nī ē bōm nī ens
Ad 3 sī p̄ ē vī cū nō ēe ens
est bonū Ad bonū ei addit
sup ens ut ex dūs p̄z · ea vō q ad
dūt sup ens dī hūt tpm sicut sba
lītas qntis 2 aa hōi · q bonū dī
ens · nō q ēe ens ē bonū Q p nullm
malū ē bonū · psa v de q dīnit
malū q nō ēe ens d bonū p̄z dcī
ens d malū · q nō ēe ens d bōm
p bonū hz rōem appetibilis p
māz p̄ nō hz rōem appetī · p appe
tentis tm · q māz p nō hz rōem
boni / nō q ēe ens ē bonū p
phs d 1o me cū cū ī māz nō ē bōm
rōem finis · p māl ia sūt qdā ena
alioqn de eis nō ēt sīa q nō ēe
ens ē bonū / Hz dī ēe ens qd nō
ē deus · ē dei cātiua · p oīs cātū ē
bona ut d p hūi 4o De uo ē mar
bon q ēe ens ē bonū Q hūi dm
cū ēe ens ī qntū tm ē ens ē bonū
ēe ei ens ī qntū ē ens ē ī actu
2 qd p̄ p̄fīm · qr oīs actus qdā p̄fīo
ē · p̄fīm at hz rōem appetī 2 boi
ut ex dūs p̄z · vnī se cū ēe ens ī
qntū hōi bonū ēe Q ad p̄m q dm
cū sba qntitas 2 qlitas 2 ea q sb eis
ōtinent dī hūt ens applicando ens
ad ā cū q dītate seu māz dī q nō
addit ad bonū sup ēe · p idem tm
appetentib 2 p fōis q dicūt ipi
ēe ī q ūq nā sūt dī ēe nō bonū
Q ad 2m dm cū nullm ens d ma
lū ī qntū ē ens · p ī qntū taret qdā
ēe sicut oīs d ēe mal ī qntū tarz

actoe visus, 2 ho d' malo iqtiu qr
ter ee virtus ad 3m dm q ma
pa sit no e ens n i potea, ita nr
bonu n i potena, liz pm platoi
tos dia posset q ma no e ens ppt
puatoz aduirta, ß tn ptinpat ad
de bono, sapm oene ul apti ne
ad bonu 2 io no apetat s q st ap
petibile ß q appetat ad 4m
dm q ma ha no subsistit sepa
pm ee qr si subsisterent eet i eis
bonu f ipm ee ipoz, sut at matheata
alia sepa pm roez tm put abst
hut a motu 2 ma et abstrhu a
roe finis q hz roem mouetis
no e at i mouetens q i aq ente
pm roem no st io boni, tu io etc
st por q io boni sic supoz e
Ad 4m st pte vi q bonu no
heat roez te final, ß mgis a pt
vt ei d' dpo 4o ca de di no, bonu
laudat ut pulchru, ß pulchru
ipoit roez te final. tm bonu
e sumpi diffusim 2 ee ut et ~~rous~~
bt obis bti dpo atripi qbus d'
q bomu e et q oia subsistut 2 st
ß ee diffusiuu ipoit roez te effia
entis q bonu hz roem te effiete
tis. p aug d' i 9o lib de doctna
xpiana q qr deus bon e sum,
ß et deo sum sic et ca efficiete.
q bonu ipoit roem te effiectis
oz et e qpphs d' 2o phi 4 q id ro
causa e ad e sicio finis 2 bom a pt
q bonu hz roem cause final
Ad 2m dm q tu bonu st q oia ap
petut, ho hz roem finis q ai tu e
at q bonu roez finis ipoit, ß
tu ro boi sppoit roez te effiectis 2
roez te fori. Vide ei q pm e i cau
sando vltm ee i causato hz ei
pius calestiut q forim ings idut, tu
tn calor i igne oseqt forim sbalem
, i causando at pm iuei bonu 2 si
nis qr mouet efficiete 2o actio effi
tientis moues ad forim 3o aduenit
for vn eduso oz ee i cato q pm
st ipa for p qua e ens 2o oslidet
i ea virtus effiua pm q e psim
i ee, qr vniuoz tur psim e qn
pt st sile fuie ut d' phs 4o metho
3o ose ro boi pq i ente pfio fudat.
Ad pm 5o dm q pulchru 2 bom
i sbo qd sut ide qr sup eande te
fudant. s sup forim 2 ppt ho bom
laudat ut pulchru, ß roe drint
Na bonu pie respiut appetitu.
Est ei bonu qd oia appetut 2 io hz
roez finis Na appetit e qi qda
mot ad te rem pulchra at respiet
fine vim ignostiua, pulch ei
dicit q visa placet, vn pulchru i
debita proe ose sist, qr sp delta
i rebus debite proportionis sic i sibi
similib Na 2 sp io pro qda e
eois virtus ogstitua Et qr ogo fit p
assita oz silio at respiut forim, pul
chru pie ptinz ad roez te final format
Ad 2m dm q bom d' diffusiuu
sui ee eo q finis d' moue Ad 3m
dm q qlibz hns volte d' bon ri tu
hz bona volutate qr p volte vtim
oib q i nob st. vn no d' bon ho
q hz bonu ite tu ß q hz bona volte,
volus ei respiet fine ut obtnp tu 2o
q qr de e bon sum rett ad tuz sile
finale

Q

Hic dicit prime vi. q. id bonum consistat in modo specie et ordine. Bonum
eius et ens idem dicunt ut supradictum est. Et modus species et ordo pertinere ad rationem eius
videntur. Et sicut dicitur sup. xi. dia. in numero pondere et mensura constituisti omnia. Et ad hanc
reducuntur species modi et ordo. Et ut dicit aug. quod sup. genera ad hanc mensuram
omnis rei modum pertingit. et nubes omnis rei
spem perhibet. et pondus omnem rem ad quietem et stabilitatem erigit. Igitur id bonum consistit in modo specie et ordine. Et per rem modus
species et ordo. Non quod sint diuersa genera quia
modus habeat modum speciem et ordinem et
similiter species et ordo. Quia enim in significatione
malum est privatio modi et speciei et ordinis. Et
malum non tollit totum bonum. Igitur id bonum
non consistit in modo specie et ordine. Et idem
quod consistit id bonum non possit dici malum
Et dicit malum modum mala species malum
ordo. Id bonum non consistit in modo specie
et ordine. Et modus species et ordo ex pondere numero et mensura tantum ut ex auctoritate
aug. inducta patet. Non autem omnia bona habent
illum pondus et mensuram. Et ideo ab
initio quam quantum ad lucis natura est ut non in numero
non in pondere. non in mensura tanta sit.
Non igitur id bonum consistit in modo specie et ordine
Sed ut est quod Augustinus dicit in libro de natura boni
Et tunc modus species et ordo tanquam gradualia
bona sunt in rebus a deo factis. et tunc
ubi magis sunt bona sunt. ubi pauca sunt
pauca bona sunt. ubi nullum nulla bonum
est. et quod non est in eis id bonum consistere
et igitur id bonum consistit in modo specie et ordine
Ad secundum dicendum quod unumquodque dicitur bonum in quantum est perfectum. Et ei est appetibile ut sup.
dictum est. Et perfectum autem dicitur quod habet
modum sue perfectionis. Illud autem unumquodque
est id quod est per suam formam. Forma autem perfectionis
habet quidditatem. et quidditatem ad quam
consequitur. ad hoc autem ut
perficiatur et bonum naturae est. et forma habet
et ea quae pertinent. et consequitur ad
quam pertinet autem ad formam determinatam
sive mensuram. Et sunt malum
seu efficientium ad quam et hoc per modum. Unde dicit quod mensura modum perfectionem
quam autem formam per speciem quae per formam unumquodque in specie constituunt et per hoc dicit
quod nubes speciem habere quae differunt species
habentes speciem sicut numerum habent plures vnum
mensuratum sicut ei in numeris vnus addit vel
subtrahit vnum at speciem numerum. ita in
differentiis dicit addit et subtrahit vnum
at speciem. Ad formam autem consequitur ad finem et ad actionem et ad agere hoc
quae vnumquodque in quantum est actu agit et te
dicit id quod sunt habent perfectionem suam formam
et per hoc pertinent ad pondus et
mensuram. Unde id bonum perfectionem quod consistit in
perfectione consistit ei in modo specie et ordine.
Ad primum igitur dicendum quod ea non consequuntur
ens in quantum est perfectum. et perfectum est
bonum. Ad secundum dicendum quod modus species et
ordo eorum dicuntur bona sicut et ens. non quae
pauca sunt quia subsistentia. Et quae eis sunt adiuncta
ens et bona. Unde non omnia habent
adiuncta quibus sit bonum. Non et sunt diuersa
bona quia forte alius pauca sunt bona. sicut albedo dicitur ens quia pauca sunt. Et quae pauca
adiuncta sunt plura quod est album. Ad tertium dicendum quod
quia esse est perfectum forma adiuncta. Unde perfectum
est id. et consequuntur pauca modus species et ordo. sicut hoc habet modum speciem et ordinem

2 tantum est virtuosum 2 tantum est suaes 2
pm oia q de ipo dicit aliu at p
uat qdam esse sicut certis puat esse visum
vni no tollit oz modu spez 2 ore ne
s solu modu spem 2 ore ne q sequitur
esse visus Ad qtu dm q sicut d augu
de na boi, dis mos tantu mos
bonus est, 2 sil pt de spe 2 ore ne, s ma
lus mos 2 mala spes vl mal os
do a io dicit qr miora sit q esse de
bent, a qr no his rbus accomo
dant, qbus accomodanda sit 2 io
dicit mala sicut aliena 2 ro
grua Ad v dm q na luis d
esse sn nuo ponde 2 mesua no sim
s p ppatoz ad corpalia, qr vt
luis ad oia corpalia se extend
tantu est qlis attia p cor alteant
Ad vi sic pre vi q no sueti
et didat bonu p honestu
vtile 2 delcabile Bonu est d sicut d didi
phis p ethic p x pnta, honestu
at vtile et delcabile tueri pnt t
eode puto, g no sueient p hi didi
bonu, p ois diuo pt p oppo, s hi
ta no videt esse oppo na honesta
ena sit delcabilia, nllmq tho
nestu est vtile ut ena tullio d i li
b de officis, g pdca di no esse
uetens Ad vbi vnu ppt altm
, ibi tm vnu, s vtile no est bonu
ni ppt delcabile ul honestu, g no
dz vtile et delcabile 2 honestu Dz
et q amb i lib de officis d vti ipa
diuisioe boi Ad 2 dm q hi di d
esse ppa boi huat, si tm alti 2 d
uetenti toz boi assigt tueit
her di ppe apete bono s m q

bonu est ita bonu est aqd tantu
est appetibile 2 tmin motu appeti
tu, et qd motu tmiat si pt er
sideat esse motu corpis nal, sm
qd ad vltim, s m qd at eat ad
medu p qd it ad vltm qd tmiat
motu 2 d aqd tmin motu ipm
aqd p te motu tmiat, id at qd est
vltim tmin motu pt attipi
at qr ipa res tantu tendit ut pute
lot seu foe ul qes i re ita Sic g
i motu appetitu id qd est appetibile
tmiat motu appetitu q s m qd
ut medu p qd tendit at ad ad
vot vtile id at qd appetit ut
vltm tmias to motu appetitu sic
qd res i qua p se appetitu tendit vo
honestu, qr honestu d qd p se desi
dat, id at qd tmiat motu appe
titu ut qes i re desideata est delcabile
Ad p dm 2 dm q bonu tantu
est id sob cui te ente diuidit p x pn
ta, s s m ppa toem appetit sicut ista
diuisio Ad 3 n dm q hi diuisio
no est p opp res, s p opp res
dicit tri ia ppe delcabilia q nllaz
hnt aliz toez appetibilis et delcabi
toem cu aqn sint 2 notia 2 ho
nesta vtilia vo dicit q no hnt i
se vn desiderant, s desideant ut fi
diuera ad altm sicut suptio medii
ne amae honesta vo dicit q i
seipis hnt vn desiderant Ad 3 dm
q bonu no dit ita ta sicut vniuo
cu equiuoca de seipis ptt s sicut ana
logu qd pt m pus 2 pter, p p ca
pt de honesto 2 ro de delcabili 3 o de v
tili

Q

Quomodo quinque de bonitate dei Et primo hic quinque quorum primum est bonum diuinum deo. secundo vtrum deus sit summe bonum. tertio vtrum esse sit bonum. quarto vtrum omnia sint bona per participationem. quinto vtrum omnia sint bona per diuinam bonitatem.

Ad primum sic proceditur videtur quod esse bonum non diuinum deo. Nihil enim bonum dicitur nisi quod sit appetibile. sed esse non dicitur appetibile. ergo esse bonum non diuinum deo. Sed bonum est quod omnia appetunt. quod non omnia desiderant esse. nec omnia appetunt esse. ergo esse bonum non diuinum deo. Sed dicit esse quod dicit ens in quo bonum est diuinum. Sed obiicit illum. Sed obiicit quod bonum praeque diuinum deo bonum ei addit esse appetibile. vnumquique autem appetit sua perfectio. perfectio autem et forma est esse. ergo esse est bonum. Sed omne ens appetibile. ergo ens est bonum. Sed ens dicitur esse quod ipso appetit ut eius similitudinem participet. cum ei deus sit causa omnium. manifestum est quod sic appetit id bonum et appetibile. vnde dionysius de diuinis nominibus attribuit bonum deo sicut causae effectiuae omnium quod bonum dicitur deus sicut ex quo omnia subsistunt. Ad primum igitur dicendum quod hic modus spem et ordinem pertinet ad rationem boni creati. sed bonum dicitur deo sicut ratio vnde alius modus spem et ordinem vnde ista ratio sunt dicitur deo sicut ratio. Ad secundum dicendum quod omnia appetendo perfectionem appetunt ipsum esse. quantum perfectiones omnium rerum sunt quasi similitudines omnium esse ut ex deinde appetunt quasi desiderantes perfectionem suae bonitatis. quasi vero extendunt vsque ad aliquem sibilem. quasi vero appetitum naturae tendunt absque aliquo ut puta inclinatio ad suos fines ab aliquo superiore disposente

Ad tertium sic proceditur videtur quod deus non sit summum bonum. Bonum enim summum addit aliquid supra bonum aliquid non omnibus bono dicitur. sed esse quod se habet ad diuinum ad ad esse diuinum. ergo summum bonum esse diuinum. sed deus est summum ut supra ostensum est. ergo deus non est summum bonum. Sed bonum est quod omnia appetunt ut philosophus dicit. sed non est quod omnia appetunt nisi solus deus. quia finis omnium. ergo non est ad esse bonum nisi deus. quod est vt patet ergo bonum nisi solus deus. sed summum dicitur in aparte ab aliquo. sicut summum calidum in aparte ad omnia calida. ergo deus non potest dici summum bonum. Sed summum aparte aparte potest. sed quia non sunt vnum genus non sunt aparte. sicut dulcedo non dicitur aut album aut longum. cum ergo deus non sit in eodem genere cum alius bonis ut ex superioribus patet videtur quod non possit dici summum bonum. Sed contra. Dicit ergo augustinus de trinitate quod trinitas diuina perfectissime est summum bonum quod perfectissimis meritis cognitum. Sed dicendum quod deus est summum bonum non solum ratione alicuius generis vel ordinis rerum. sed et bonum deo attribuitur ut dicit et quantum omnes perfectiones desiderantur effluunt ab eo sicut a causa. non autem effluunt ab eo

ut ab agente vni⁰ ut ex supioib⁹
dm̄ pz. ſ̄ ab agente qd̄ nō dueit
tm̄ suis effib̄us nz t idē spēi. nz
t idē gnis. Dilūtudo āt effīūs t
cā vni tā ducit vni formit. t cā
āt ē tā ducit excellentiā sicut calor
excellēti ōi mō ē t sole qm̄ ignis
Dic g⁹ oz cū bonū st̄ i deo sicut t
p⁹ cā oīm nō vni tā q̄ sit i eo
excellētissīo mō. 2 ppt̄ hō d̄ sūm
bonū ¶ Ad p̄m g⁹ dd̄m q̄ sūmū
bonū addit sup̄ bonū nō re āqua
absolutū. ſ̄ relatōz tm̄ relā āt q̄
ad de deo d̄ relatīe ad cātuias nō ē
alit i deo. ſ̄ i cāturis. In deo vō p̄m
idēz sicut sol̄ relatīe d̄ ad scām nō
q̄ ipm̄ refert ad scām. ſ̄ qā scā
refert ad ipm̄. 2 nō oz q̄ i sūmo
bono st̄ āq̄ xpō. ſ̄ q̄ deficiat ab
ipō ¶ Ad ij dd̄m q̄ cū bonū ē q̄ oīa
appetūt nō st̄ ita q̄ vnūq̄z bo⁰m
ab oībus appetit. ſ̄ q̄ q̄tū ap
petit idēz bonū hz ¶ Ve āt d̄ nēo bo
nus ñ solus deus ita de bono p
eēm ut postea dicet ¶ Ad m dd̄m
q̄ ea q̄ nō sūt i eōdē gnē siqd̄ st̄
i diūsis generibus intenta n⁰ xpa
bilia st̄. de deo āt m̄ ē i eōdē gnē
cū alīs bonis. nō q̄ ipe st̄ i āq̄ a
gnē. ſ̄ q̄ ipe ē ēr gen⁹ 2 pn̄m oīb
gnis. 2 xpat̄ ad a⁹ p excessū 2 hō
xpatōz i port̄ sūmū bonū

H ¶ Qtū m̄ st̄ pte dī q̄ ē bonū
p eēm nō st̄ ppū deo Dic ei
vnū dūtit cū ente ita 2 bo⁰m ut sup
hītū ē. ſ̄ ē ens ē vnū p sua eēz ut
pz p phm 4⁰ mē. g⁹ ē ēs ē bonū
¶ p̄ ſ̄ bonū ē q̄ oīa appetūt cū ipz
ē st̄ desideratū ab oībus. ipm̄ ē q̄lz
rei ē q̄ bonū. ſ̄ q̄libz res ē ens p
sua eēm. g⁹ q̄libz res ē bona p sua
eēm ¶ p̄ oīs res p sua bōitate ē bō
. si i āq̄ res ē q nō ē bona st̄ bonū
p sua eēm oportet q̄ ei⁹ bōitas nō
st̄ sua eēntia. ia i bōitas q̄ cū sit
qdā ens. oz q̄ st̄ bō 2 siqd̄ a⁹ bōi
tate. 2 iterū de ia bōitate qīt̄. ā
i ē et p qdē i i finitū. ā deueīte ad
āqua bōitate q̄ nō ē bō p a⁹. ē qdē
g⁹ idē stadū ē i p⁹. ī i q̄libz ē bō
p sua eēm Dz āt ē q̄ boēti d̄ i lib
de ebdo q̄ oa a⁹ a deo st̄ bona p pti
cipatōz. nō i p eēm ¶ Ad ij dd̄m q̄
solus deus ē bon⁹ p eēm sua. vnū
qdz ei d̄ bonū i q̄ntū ē p fīm. p
fīo āt āt⁹ rei ē ¶ p⁹ qdē p̄m
qd̄ i suo eē d̄stituit. 2⁹ vō p̄t
āq̄ attide⁹ ei supaddunt p sua opa
atōz nīmiaz ¶ 3⁹ vō p fīo āt⁹ ē p hō
q̄ ad āq̄ ad attingit sicut fīnē ut
pute ¶ p⁹ p fīo ignis d̄sistit i eē
p̄m sua forma sbāle ¶ 2⁹ vō p fīo
ipi⁹ d̄sistit i caliditate leuitate
siccitate 2 hō ¶ 3⁹ vō p fīo ē⁹ ē p̄m
qd̄ i loco suo q̄escit. hō āt ē p fīo
nullō cāto xpetit p̄m sua eēm. ſ̄
soli deo. q̄ soli⁹ eēm ē suū eē. 2
ciu nō adueīnit āq̄ attiden⁹. ſ̄
q̄ de alīs dicūt attidentalit st̄ dici
ut eēntiū. vn ē potētie 2 ē sapie
tie 2 a⁹ hō sicut ex dnis pz. ipe eētia ad
nīl a⁹ ordinat sicut ad fīnē. ſ̄ ipe ē
vltīs finis oīm rerū. vn mātū ē q̄
sol⁹ deus hz p fīnē oīoda p̄m sua eēm.
2 iō ipe solus ē bon⁹ p sua eēz ¶ Ad
p̄m dd̄m g⁹ q̄ vnū nō i port̄ idēz

personis · sed idem tamen quia unicuique rei competit secundum suam essentiam. Diversitas autem essentiae sunt diversae secundum artem et potentiam, dicitur autem essentiae sed diversae secundum artem tamen et non quia quaelibet res sit una per suam essentiam et non autem bona ut omnis ens. Ad primum dicendum quod licet unicuique sit bonum participatum per tamen essentiam rei cuiusque non est ipsum esse et non sed quia res cuiusque sit bona per suam essentiam. Ad secundum dicendum quod bonitas rei cuiusque non est ipsa essentia aliquid superadditum vel ipsum esse vel aliquid superadditum vel ordo ad finem · ipsa autem bonitas superadditum sit et bonum sicut et ens. Hoc autem idem et ens quia est aliquid non quia ipsa aliquid aliud sit. Unde hoc idem et bonum quia est aliquid est bonum non quia ipsa habeat aliquam bonitatem quam sit bonum.

Quantum sic patet vii quod omnia sunt bona bonitate divina. Dicit enim Augustinus in de trinitate · bonum hoc et bonum id tolle si potes · et ita deum videbis · non a bono bonum · sed bonum omnis rei · et unumquodque est bonum ipso bono quod est deus. Per sunt idem boetius in lib de ebd · Omnia dicuntur bona inquantum ordinantur ad deum et hoc modo bonitas divina · quia omnia sunt bona bonitate divina. Dicendum est quod omnia sunt bona inquantum sunt · sed non dicuntur omnia entia per esse divinum · sed per esse proprium · quia omnia non sunt bona bonitate divina sed bonitate propria. Ad secundum dicendum quod nullus philosophorum de his qui ante eum fuerunt potuit ad ab ortu de nominatione totius a loco · et mesiatus a mense sua · et ita vel qui ab eo dicuntur diversa fuit opinio. Plato enim posuit omnium rerum species esse separatas et quod ab eis idem nominantur ut species separatas participando · utpote quod sortes dicitur homo sed idem homines separa-

tim · et sicut ponebat idem homines et equi separatim quod vocabat per se homines et per se equum · ita ponebat idem entis et idem unius separatim quod dicebat per se entis · et per se unum · et et participatione unumquodque dicitur ens vel unum homo aut quod per se est bonum · et per se unum ponebat esse summum deum a quo omnia dicuntur bona per modum participationis. Ex quibus hoc opinio videtur videtur ad hoc quod ponebat species rerum naturalium separatas per se subsistentes ut animal multiplicitur fiebat tamen hoc abstractum ente quod est ipsum per se quia esse bonum et ens quod dicitur deum ut et superioribus patet · et hinc etiam sine ambiguitate videtur quod per esse ente et bono inquantum participat ipsum per modum essendi assimilationis luci et motus et deficient ut et superioribus patet. Dicit enim unumquodque dicitur bonum bonitate divina sicut per primum et per plenam positionem et effectivum et finalem totam bonitatem sunt habente quia est formam sua bonitas denominant ipsum et est bonum omnium rerum et multae bonitates · et per hoc patet minus ad obiectum.

Ostendendum est ostendendum de eo similiter et creatura eius in rebus attribuit ei deo quod sit ubique et in omnibus rebus · inquantum est in eis substantialiter et influit. Circa primum quaeritur primo utrum deus sit influens et secundo utrum aliquid possit esse influens primum. Quod primum sic patet vii quod multitudine deus non sit influens esse ei influens est ipsum quia hoc idem per se et me ut in

denominatur per ad

Q

phi. Dz de e perfectissimi. q no e infinitus ¶ p fm phm p phi. finitus e infinitus ducit quantitatem. fi i deo no e quantitas cui no sit corp ut sup ostsum e. q no apetit sibi infinitum esse ¶ p ad ita e hi q no e alibi e finitum fm locum. q ad ita e hi q no ad e finitum fm sbaz. fi de e hi q no aliud nos ei e lapis nec lignum. no q de e infinit fm sbaz ¶ Dz dr e q damd de e infinit 2 eni 2 intrinsecum ¶ Ad dm q oes atq phi attbuerit infinitum p pn ut d 3° phi. Et hi tdabulat dicit osidean res effluere a p pn i finitum Dz q erraverit cum naz pntrpn. ons eat ut erraret cum infinite ipi. qr ei ponebat p pn naz. ofe dnt attbuebat p pn i finite male dicebat aqd corp infinitum esse p rm pn ¶ Cosideandum q e q infinitum d ad er eo q no e finitum finit at qdam mo 2 ma p forz 2 for p naz aya qde p forz i quantum ma anch rm at forz e i fici ad multas foras. fi cum rmpit vna tnat ad 1 forma vo finit p naz i quantum for i se osideanda ois e p multas fi p hi q rmpi i ma fit for hi de ermiate rei aya at pfinit p forz p qua finit 2 io infinitum fm qd attbuit me hz tocz ipfm e ei qi ma no hns forz for vo at no pfinit p naz. fi magis p ea e amplitudo dhit. vn infinitum fm q se hz er te forme no definiate p naz. hz tocz pfm yo at qd magr e forte omni e ipsm esse ut er supioribus pz Cum q esse divinum no sit esse rmptum i aq. fi

VII

ipse sit suum esse subsistens. ut sup ostsum e. maxime q ipse deus sit infinitus 2 pfus. 2 p hi pz rm ad pm ¶ Ad 1 dm q eni q quantitatis e sicut for ipsi. et signum e q figura q dsistit i quantitatis ermiatione e qda for eam quantitate. vn infinitum qd ducit quantitatem e infinitum qd se hz er pte me 2 tale infinitum no attbuit deo ut dmm e ¶ Ad 3m dm q er hi ipso q esse dei p se subsistens no rmptum i aq pt d infinitum. distinguit ab oib alis. 2 a 2 mouet ab eo sicut si esset albedo subsistens er hi ipso distinet ab oi albedine erente i sbo 36

Ho 1 sit pre vi q ad ad q de possit esse infinitum p eem. vt ei ri proponit esse e. si q eem a dei e infinita. oz q e vt sit infinita. q pt p duce essim infinitum. cum quantis vtutis p essim dgsent ¶ p q qd hz vtute infinita hz eem infinita. fi ita tatus hz vtute infinitum apprehend ei vle qd se pt extende ad infinita singularia. q ois sba intellectual cata e infinita ¶ p ma pa e ad a deo ut sup ostsum e. fi ma pa e infinita. q ad ad pt deum pt esse infinitum ¶ Dz dr e. q infinitum no pt esse er pn aq ut d 3° phi. De at qd e pt deum er deo e sicut er p pn. q nr qd e pt deum e infinitum ¶ Ro dm q ad pt deum pt esse infinitum fm qd. 2 no sim Di ei loqm de infinito fm qd apetit me maxime q esse male erns attu hz aqm forem 2 ma esse ermiata p aqm forem. fi qa ma fm qd e sub vna forma sbali. i manz i pote

ad multas formas accidentales. Ro. Pe finitum simpliciter dicitur infinitum secundum quid. Impossibile est finitum secundum suam formam. Sed non est infinitum secundum quid. Impossibile est infinitum secundum potentiam ad infinitas figuras. Si autem loquimur de infinito secundum quod appetit formam simpliciter materiae et quantum formae sunt materia sunt simpliciter finita et non infinita. Si autem sint aliquae formae non inseparabiles a materia sed per se subsistentes ut quidam de angelis opinantur. Erunt quidem infinitae secundum quid. Quantum formae non terminantur nisi aliquid per aliquam materiam sed ex formae autem per se subsistentes hoc est et non est simpliciter. Nunquam est quod impossibile est esse infinitum simpliciter. Ad primum igitur dicimus quod hoc est verum facti quod certa res simpliciter est. Quae est subsistens non est factum. Unde et verum facti est quod simpliciter infinitum. Dicit ergo Dionysius heat potentias infinitas non tamen per hoc fiat aliquid non factum. Hoc enim esse ordinatum est sillicet non per hoc fiat aliquid esse infinitum simpliciter. Ad secundum dicimus quod hoc impossibile quod vetus illud extendit se quidem ad infinitum praedicat hoc quod illud quod est forma non in materia sed ut separata sicut sunt sibi angelorum. Vel ad minus potentia intellectiva non est actus alicuius organi. Intellectiva corpori adiuncta.

Ad tertium dicimus quod materia prima non existit in rerum natura per se impossibile cum non sit ens in actu sed potentia tantum. Unde magis est ad dictum quod cum nihilum materia prima erit finem secundum non est infinita simpliciter sed secundum quid quae potentia non se extendit in ad formas naturales.

Ad tertium sic proceditur vel quod possit esse infinitum in actu secundum magnitudinem.

In sacra enim materia non ponitur finem quae abstrahentur non est mendacium ut 2° phi 4. Sed sicut mathematica utitur infinito secundum magnitudinem. Et ei geometria in suis demonstrationibus quod sit linea talis infinita. Et non est impossibile esse ad infinitum secundum magnitudinem. Et id quod non est determinatum magnitudinis sed magis cum tota est non finitum. Et esse in finitum non est determinatum magnitudinis sed magis cum tota. Quae finitum et infinitum videntur esse passiones quantitatis. Quod non est impossibile aliquam magnitudinem esse in finitum. Et magnitudo diuisibilis est in infinitum. Sic ei dissimilis dicimus quod ei infinitum dicitur secundum phi 4 sed dicitur natura sunt fieri cum tota tunc cum quod dicit ad dicit et diminuit augmentum determinatum. Vel quod magnitudo possit esse in infinitum quod impossibile est esse magnitudinem infinitum.

Et motus et tempus habent quantitatem et diminuitur a magnitudine supra quam transit motus ut 4° phi 4. Sed non est determinatum tempus et motus quod sit infinita cum vel nullatenus diminuitur signum in tempore et diminuitur motu et illud sit determinatum et finitum quod est determinatum magnitudinis est quod sit infinita.

Et sic est. Et esse corporum superficie habent et sed esse corporum superficiem habent finis et finitum et superficies est terminus corporis quod esse corporis est finitum et sillicet probatur de superficie et linea non quod est infinitum secundum magnitudinem. Et ad secundum dicimus quod ad esse esse finitum secundum suam essentiam et secundum magnitudinem dato ei quod ad esse esse infinitum secundum magnitudinem ut primum corpus vel aer. Non tamen esse infinitum secundum essentiam. Et quia essentia sua est def

mutata ad aquam species per formam
ad aqua indiuidua per materiam. Et ideo hoc
est per missis quia nulla caritas est infinita
secundum essentiam. Adhuc restat quare vita
ad caritatem sit infinitum secundum magnitudinem
Dicendum est ut quia corpus quod est magnitudo
repleta et actu sed materie secundum quod
in eo residet sola quantitas. Et natura
secundum quod in eo residet forma et ma
et deinde quidem natura quod non possit esse
infinitum in actu manifestum est. Nam esse
corporis naturale a natura habet formam determinatam
cui et ad formam sibi sequitur actus determinatus
et quantitas. Vnde esse corporis naturale habet
determinatam quantitatem et in magnitudinem
vnde in plene est aqua corporis naturale
infinitum esse. Et hoc etiam ex motu patet.
quoniam corporis naturale habet aquam motum
naturalem. Corporis autem infinitum non potest habere
aquam motum naturalem nisi tantum. Et ut
mouetur naturalem motum non in illo esset
ex suum locum. Quod infinito corpori ar
cidere non potest. Et omnia pertinent ei omnia loca
et in differentes aliquibus locis esset locus esse
Nec etiam secundum motum circulariter. Et
in motu circulari oportet quod una pars corporis
transeat ad locum in quem fuit alia pars quod
in corpore circulari si ponatur infinitum esse
non possit. Et quia due linee protracte a
centro quanto longius protrahuntur tanto
magis distant abinuicem. Sed si corpus
esset infinitum in infinitum linee distarent
abinuicem. Et una nullo modo possit
venire ad locum alterius. De corpore autem
maiori eadem ratio est. Et quia si ymagi
nemur corpus maius extra actum oportet

quod ymaginemur ipsum sub aqua forma. Et
nisi esset actu non per suam formam. Vnde cum esse
quantum quantum hoc non sit figura oportebit
quod habeat aquam figuratam et erit finitum
Et sic ei figura quia hoc ut hic claudit.

Ad primum secundum quod geometer non
indiget assumere aquam lineam infinitum
actu sed aquam lineam aliquam possit sub
ipsum quantum nature est. Et hoc notat linea
infinita. Ad secundum dicendum quod linea infinitum
non sit de eodem magnitudinis in se
tum de eodem corporis speciei. Sed de eodem
magnitudinis bicubite et tricubite sicut
circularis et triangularis et similiter. Non
est autem possibile esse in genere quod in nulla specie
vnde non est possibile esse aquam magnitudinem
infinitam cum nulla species sit infinita.

Ad tertium dicendum quod infinitum quod habet
quantitatem se tenet ex parte materie ut dicit
et per diuisionem autem totum accedit ad materiam
Nam per se habet in hoc materie per addicionem
autem accedit ad totum quod se habet in hoc
forme et ideo non habet infinitum in ad
dicere magnitudinis sed in diuisione tantum

Ad quartum dicendum quod motus et tempus non sit
totum in actu sed successiue vnum habet
potentiam permanentem actu sed magnitu
do est tota actu et ideo infinitum quod
habet quantitatem et se tenet ex parte materie et
pugnat totaliter magnitudinis non autem
totaliter tempus vel motus. Et esse in potentia
habet materie.

Hoc quinto sic procedit vt quod possit esse multa
infinita secundum actum. Non autem est
impossibile esse in potentia et duci ad actum
sed numeus est infinitum multiplicatur. Et
non est impossibile esse multitudinem infinitam
in actu. Quia in genere possibile est esse aquam

idiuum T actu. ꝗ spes figē st ifi-
g⁹ p⁹le e ee figuras ifitas T actu
Ꝑ ea q nō opponūt adiuuāt nō
ipediūt seiuuāt. ꝗ poita aq multi-
tudie i rū adhuc pnt sumi a⁹ mul-
tra q eis nō opponūt. g⁹ ip⁹le nō
e a⁹ ūm ee i eis r i ifinitū. g⁹ p⁹le
e ee ifinita T actu. Dz dr e qd
sup xi Qua ponde nuo et mesura
disposuisti. Ad 2m dm ep ēta hi fuit
dr opio. Ad ēi s. amic 2 algaz-
el dxerūt ep ipos̄le e ee multitudiez
actu ifinitū p se. ꝗ ifinitū p ac-
multitudiem ee nō e ipos̄le. d ei
multitudo ifinita ee p se i qb ee
ordo vnū ad altū iludit. 2 hi
e ipos̄le ee. q sic oportet ep aq
dependet ex ifinitis vn talis gna
nūq dplet. tu nō st ifinita ptiri-
re. Ꝑ ac at d multitudo ifinita
qn nō iririt ad ad ifinis multi-
tudis ꝗ actū ita ee 2 hi sic mai fes-
tū pt T opacioe fabri ad quā q
dā multitudo iririt p se f. ep st ars
T aia 2 man⁹ mouēs 2 mortell⁹.
2 si ifinitū multiplicaret. nū
ep opus fable dplet. q dependet
ex ifinitis causis. multitudo mor-
tellorū q accidit. ep vnū fiat g 2 ar-
tepit ad. e multitudo p accidēs. ami-
dit ei ep multis mortellis opet. 2
nl differ vtr vno duob ul plib
opet ul ifinitis. si i finito tpe
opet p hiur g modū posuerit ep
pos̄le e ee actu multitudiez ifinitū
p accidēs. Dz hi e ipos̄le q oem
multitudiem oz ee T aq spe mul-
titudis. spes at multitudis st ꝗm
spes nūor. Illa at spes nūn e ifinita
q ālibz nūs e multitudo mesurata
p vnū. vn ipos̄le e ee multitudiez
ifinitū actu sue p se sū p accidēs.
Item oīs multitudo i rū nā ēnis e
ātu. 2 ee ātū sub aq ēta itentioe
āntis dphendit. Nd ei i vanū a-
gēs ad opat. vn nte e ep sū cto nūo
oia ēta dphendat. Impos̄le e i
ifinitū multitudiez ee actu eia ꝗm
accidēs. ꝗ ee multitudiem ifinitū
T potenā pos̄le e. q augmētū mul-
titudis dse dioez magdis. q nto
ei ad plus diuidit. tāto plā ꝗm
nūm resultat. vn sic ifinitū q
ueit T potenā i disioe dti. q pte
ad mās ut sup dtm e. eade tōe
2 T ifinitū Tueit T potenā T addi-
tioe multitudis. Ad pm g dm
ep vnūqdq ep e T potē reducit ad
T actū ꝗm modū sui ee. dies ei
nō reducit T actu ut st tota sil. ꝗ
sucessiue. 2 sil ifinitū multitu-
dis nō reducit T actū ut st totū sil
ꝗ sucessiue ep post qnde multitu-
diem pt sumi a⁹ multitudo T ifi-
nitū. Ad 4 dm ep spes figūt
hnt ifinitate ex ifinitate nūi.
Sed ei spes fiūt elatet dr mde. vn
sic multitudo ifinita mālil nō
reducit T actū ut st tota sil utq n
multitudo fiat. Ad 3m dm ep
licet abusdā potis a⁹ pōi nō sit
eis oppositū. tn ifinita pōi oppōit
tur spei multitudis. vn nō e pos̄le
q aqua multitudiez actu ifinitū

Qua vero ifinito queite vi

q vbiq; 2 ī ōib⁹ ſt⁹ ꝺſideandū ē p⁹
vt4 h⁹ deo ꝺueiat Ct tm h⁹ ſ̄nūt
4⁰ p⁹ vt4 deus ſit ī ōib⁹ ī⁹bus 2⁰
vt4 deus ſt vbiq; 3⁰ vt4 deus ſit
vbiq; p eem et pnīcia 4⁰ vt4 ee
vbiq ſt ꝓpū deo

Ad p̄m ſt pte vt q de⁹ nō ſt
ī ōibus ī⁹bus Qd ē ſup
oia nō ē ī ōibus ſ deus ē ſup oia
p̄m id pſ Ctrel ſus ſup oes ḡtes
dnūs ḡ⁰ de⁹ nō ē ī ōib⁹ p qd ē
ī ah ꝺtinet ab eo ſ deus nō ꝺti
net ī ī⁹bus ſ magis ꝺtinet eas
ḡ⁰ de⁹ nō ē ī ōibus ſ magis ī⁹s
ſut ī eo vn aug⁹ d ī l⁰ lxxm q
q ī i⁰ poci⁹ ſt oia q ipe ubi
Q p q nō ad ages ē vtuosi⁹ tā
to ad magis distās ei⁹ ꝺtio pte
dic ſ deus ē vtuossi⁹ ages ei⁹
i² ad p̄ede p̄tuge pt ad ea q
ab ipo distāt nr oz q ſt ī ōib⁹
p demones ī⁹s aq ſut nr tm de⁹
ē ī demōibus nō ē conuenio
lucis ad tenebs ut p⁰ vt4 ty ī de⁹
nō ē ī ōibus ī⁹bus Q 1⁰ dm q
de⁹ ē ōib⁹ ī⁹bus nō qda ſut ꝓs
eem ſ vl ſut amides ſ ſ ſut ages
ad ade ei ī qd agit ſ oz ei ee ages
diugi ei ī qd ī mete agit 2 ſua
vtute id ꝺtinē vn ī vi phi id
ꝓbat q moues 2 motū oz ee ſ
Cū 2 de⁹ ſt ipm ee p eem oz q
ee cātū ſit ꝓpi⁹ effūs ei⁹ ſ ig
nē ē ꝓp⁹ effūs ignis ſ hut ar
effūn cāt de⁹ ī ī⁹bus ſ nō solū
qn p⁰ ee īcipūt ſ q̄diu ī ee ſ
uat ſ ſ ſ lume tausat ī ae a
sole ſ q̄diu aer illuīat⁹ manet
ſ q̄diu g⁰ res hz ee tūdiu oz q de⁹
assit ei p̄m modū q⁰ ee hz Cte ar ē
id qd ē magis ītimū tau 2 q p̄sū
di⁹ ī ōibus tū sit fōle i⁰ oīm q
ī ie sut ut sup dnūs pz ſ vn oz q
de⁹ ſt ī ōibus ī⁹bus 2 ītime ad
p̄m g⁰ dm q de⁹ ē sup oia p ercel
lenā sue ne ſ tn ē ī ōibus ut tau
sas ee oīm sit supdam ē ad 2m
dm q lux corpalia dicūt ee ī lo
co sic ī ēcīnete ſ tn spūalia ꝺti
nent ea ī qbus sūt ſ sic aia ꝺti
net corp ſ vn de⁹ ē ī ī⁹bus sicut
ꝺtines ī⁹s ſ tn ꝓpt qnda silitudiē
corpalū dicūt oia ee ī deo īqntū
ꝺtinet ab ipo Q ad 3m dm q vni⁹ nitia
agētis qntūcūq vtuosi actio pte
dicit ad ad distās n īqntū p me
agit ſ hoc ar ad magnā dei v
tutē ptinet qd ī mete ī ōib⁹ agt
ſ vn nl ē distans ab eo qī ī se
deū nō heat ſ dicūt tn res distāe
a deo p qndā dissilitudiē ne ul
gre sic 2 ipe sup oia ē p ercellentia
sua sue ne Q ad 4m dm q ī deoi
bus īq 2 nā q ē ſa deo 2 differ
mutas culpe q nō ē ab ipo ſ 2 ī
nō ab te ꝺcedendū ē q deus ē ī deoi
bus ſ tn hat adūcē īqntū sut
ī⁹s qda In ī⁹bus ar nō noiant
nāz nō deformitā ab te ꝺcedēdū ē deū

Ad 4m ſt pte vt q de⁹ ee
nō ſt vbiq Cte ar vbiq
ſt deū ee ī oī loco ſ ee ī oī loco
nō ꝺueit deo ſ tau nō ꝺueit ee ī
loco sma īcorpalia ut d boeti ī
lib de ebdo nō ſt ī loco ſ g⁰ de⁹ nō
ē vbiq Q p sic se ipe hz sucessia
ad

1 Sz h vbicūq ad opa ihs. Sz de⁹ opa ī oīq
hy id pta ꝺcedy oia opa mā opatur esse ī nob
bus ſ ipe de⁹ ē ī oībz ī ōbz

ita se habet locus ad permanentia, sed v
nus idem actionis vel motus non potest esse
in diversis temporibus, quia non idem in
gnere rerum permanentium potest esse in omnibus lo
cis. Esse autem diversum non est successivum sed
permanens, quod non est in pluribus locis
quia non est ubique. Et quod est totum alicubi
non est esse in illo loco, sed desinit esse
loco illo, quod non est ubique. Ex
hoc autem quod se habet celum et terra esse in loco
Ad hoc dicimus quod cum locus sit res quedam
esse ad aliquid et loco potest intelligi duplex vel per
modum partis loci sicut locatum est in lo
co, vel per modum alterius rei sicut ad dex
esse in aliis rebus quibuscumque modo, sicut
accidencia loci sunt in loco. Dicit
autem modum ad dex esse in loco quod
esse ubique. Et quidem sicut esse in omnibus
rebus sicut dans eis esse et virtute et quod
aliquid, sic ei esse in omni loco ut dans esse
ei et virtute locativa. Item locus sunt in
loco tanquam ~~non capitur~~ repletive locum
et dicimus locum repletive non sicut corpus
corpus ei dicitur repletive locum tanquam non capa
citat secum ad corpus, sed per hoc quod dicit esse in
aliquo loco non excludit quod aliquid non sit
ibi primo per hoc repletive omnia loca quod dat
esse omnibus locatis quod repletive loca. Ad
primum igitur dicimus quod incorporalia non sunt in lo
co per extractum quantitatis dimensive sicut
corpora, sed per extractum virtutis. Ad secun
dum quod idem esse dicitur unum quod est in omni
nui ut puncta in permanentibus et momen
ta in successivis et hoc idem esse in perma
nentibus quia hic deficiunt sunt non potest esse in
pluribus partibus loci vel in pluribus locis et
similiter idem actionis vel motus quia hic deficiunt
ordinem in motu vel actione non potest

esse in pluribus partibus temporis. Ad ultimum dicimus esse
totum genus omnium et hoc sibi incorporeum et
deus et anima et sibi separate dicitur esse idem. Esse
tale quod idem non applicatur ad omnium
sicut ad ea, sed in quantum omnia id sua virtu
te. Unde patet quod virtus sua potest se extendere
ad unum sive ad multa ad magnum sive
ad parvum sed hoc est in uno vel pluribus
entia in loco parvo vel magno. Ad tertium
dicimus quod totum dicitur esse tripliciter. Est autem dicitur
per partes sicut forma et materia dicuntur partes
omnis generis et dicuntur partes speciei et etiam per
quantitatis in quantum dividitur aliquid quantitas
quod ergo est totum in aliquo loco totalitate
quantitatis non potest esse extra illum locum
quia quantitas locati dimensiuatur quantitate
loci unde non est totalitas quantitatis
si non est totalitas loci sed totalitas
entis non dimensiuatur totalitate loci
unde non oportet quod id quod est totum totalitate
entis in aliquo sit extra id sicut apparet ens
in formis accidentalibus quia per accidens
quantitatem habet albedo et tota est in aliquibus
partes superficiei si ampliatur totalitas
entis quia per primam rationem sive speciei
in est in aliquibus partes superficiei. Si ei ampliatur
totalitas per quantitatem quia habet per accidens
sit non est tota in aliquibus partes superficiei
In substantiis autem incorporeis non est totalitas
nisi per se nisi per accidens nisi per primam
rationem entis et tamen ita sicut anima est tota
in aliquibus partes corporis tamen deus tota est in omnibus
et singulis

Hic primo ostendit quod malum assig
natur motui quinto deus in omnibus
tum dicit esse in rebus per entia et poste

Ad ei per entia est in aliquo quod per entia
est in eo. Deus non est ei esse entis in rebus non

1 Si in aliquo loco totum et in hoc ei quod partes, quia non est ei

1 ꝑ nō d̄ cōtribz ꝑ sciā z voluntē

VIII

ēe ei ē de ēēnā ātu rei. g̃ nō debet di
ci q̃ deus sit ī rebus ꝑ ēēnāz pnciā z
potēciā. ꝑ hī ē ēē pnte ātu rei nō
deēe dici. ꝑ hī ē dei ēē ꝑ ēēnāz ī ōib̄
nō deēe ātu rei. g̃ idem ē dei ēē
ī ōibus ꝑ ēēnāz z pnciā. sup fluit g̃
fiat dicē q̃ deus eēt ī rebus ꝑ ēēnāz
pnciā z potēciāz. ꝑ sicut deus ē pn̄m
oīm rēm ꝑ sua potēciā ita ꝑ sciam
et voluntatem. g̃ nō ꝑ potēciā. ꝑ
sicut grā ē q̃da ꝑfēo supaddita
sōe rei. ita sunt multe ac ꝑfēones
supaddite. Di g̃ deus d̄ ēē spāli
mō ī q̃busdā ꝑ gratiāz vi q̃ ꝑm q̃n̄z
ꝑfectēm debet attēpi spāliis modus
ēendi dei ī oībus rebus. Dz dē ē q̃d
ggg d̄ sup tantitū q̃ dē d̄ mo ē
ī oībus pnciā potēciā et sua. tm fa
miliari modo d̄ ēē ī q̃ibus ꝑ gra
tiā. Ne d̄m q̃ dē d̄ ēē ī aliq te
dicit. Uno ꝑ modū ēē agentis z ē ī
oībus rebus ēntis ab ipo ā. sicut
obm operatiōis ē ī operante. q̃d ꝑtīē
ē ī operatiōibus aīe ꝑm q̃d dēfīnīē
intēgrante. z desideratū ī desiderante.
hī ātē ēē deus ē spāliter ī tōnali cā
tua q̃ dēfīnit et diligit ipm ātu
ut hītu. z qr hī tōalis cātuā hz ꝑ
gratiām ut ī. patebit d̄ ēē hī ī scis
ꝑ gratiām. In rebus ēt alius ab ipo
ēntis. quō st̄ dēsideratū ē qr his
q̃ ī rebus humānis ēē dicitur. Ter ei
d̄ ēē ꝑ sua potēciā ī toto regno
suo liz nō st̄ ubiq; pnēs ꝑ pnciā
vel sua d̄ ēē ī oībus q̃ ī dēfīnīē
sunt. sicut oīa q̃ sunt ī dōmo.
dicitur pnciā ātu q̃ tm nō ē ꝑm
sua sbam ī q̃libz ꝑte dōm. Sed in
vo sbam ut ēēnāz d̄ ād ēē ī loco ī q̃
ē sbā hēt fuerit g̃ ātqui sicut mai
thei q̃ dicit dīne ptāti sbā ēē spīrā
lia z incorporalia z nō ī corruptibilia
visibilia z corruptibilia sbā ēē dice
bant ptāti dīn pn̄. Cōt hī oz di
cē q̃ deus sit ī oībus ꝑ sua potēciāz
fuerit g̃ an q̃ liz ēdēt oīa sbā ēē
dīne potēciē tm dīnā ꝑ nidēnāz usq;
ad hī ifēioā nō ēntendebant et qui
ꝑsona d̄ iob xīx. Ēt in tūrdines celi
vsat nr mtā asideat. Cont hī oz
dicē q̃ ē ī oībus ꝑ sua pnciā fu
erit vo an qr liz dicant oīa spectāte
ad dīnā ꝑ nidēnāz tm posuerit oīa
nō ī mēte a deo ēē cāta. ꝑ q̃ ī mēte
creatur ꝑ as cātiās z ie cāuēt a ab.
z dē hī oz dicē q̃ sit ī oībus ꝑ sua
ēēnāz. Dic g̃ ē ī oībus ꝑ potēciāz
ī q̃ntū oīa ptāti ei subdūt. Est ī
ī oībus ꝑ pnciā ī q̃ntū oīa nuda
et apta st̄ oculis ei. z ī oībus ꝑ
ēēnciā ī q̃ntū adest oībus ut cā
ēendi sicut dām ē. Ad ꝑm g̃ d̄m
q̃ deus ē ī oībus ꝑ ēēnāz nō q̃dē
ātu. qī st̄ de ēēnā earū ꝑ ꝑ sua ēēnāz
qr sbā sua adest oībus ut cā ēendi
sicut dām ē. Ad 2m g̃ d̄m q̃ ād ꝑt
dici pnēs ātu ī q̃ntū subiacē eo
spectu q̃ tm distat ab eo ꝑm sbam
ut dām ē z ī o oz duos modos poni
f. ꝑ pnciā z ēēnāz. Ad 3m d̄m q̃
de idē scē z voluntatis ē q̃ sitū sit
ī sciente z voli tū ī volente. vn
ꝑm sciam z volutatē magis tes st̄
ī deo q̃ dē ī rebus. Dz de idē potē
ē q̃ sit pn̄m agendi ī q̃d. vn ꝑm
potēciā agēs ꝓpat z applicat rei

q vm ar

qz manoi 2r p poten ꝗ pt aiges diu
ee i alio ¶ Ad qtū dm q nlla ia p
frio supaddita sbē fiant deū ee i aq
sicut obm dlctū 2 amatū · n gia 2
no sola gia fiant singulare modū
eendi deū i rbus Est tm alio sm
gulaiis modus eendi deū i hoie
p vniē de q loto suo agit

Ad qtū sr ptedit vi q ee vbiq no
sit ppū deo Vniūsale ei ꝗm
phm e vbiq et semp aia er pi eū
sit i oibus torpoibus e vbiq · neu
trū tm at h e de ut qz p mlp pz · g
ee vbiq no e ppū dei · p nūs e i
nūatis · ꝗ totū vniūsū e ostitutū
i aquo nūo ut pz sup tr · g aqs
nūs e q e i toto vniūso 2 ita vbiq
¶ p totū vniūsū e qda totū tor
pus pfm ut d p relis ꝗ totū vni
ūsū e vbiq qz ex ipm nllo loco e
no g solus deus e vbiq ¶ p sicut
aqd torp eet ifinitū nllo locus eet
ex eū · g eet vbiq · sr ee vbiq no
vi ppū dei ¶ p aia ut d aug vi
de trū e tota i toto torpore · 2 tota
i qlibz eo pte · si g no eet i mūdo
n vnū al aia eo eet vbiq sr ee
vbiq no e ppū dei Itm d aug i
epla ad valusianū aia videt ubi
sentit 2 vbi sentit ubi viuit vbi
viuit ibi e · ꝗ aia videt qi vbiq
qz sucessiue videt i totū celū · g
aia e vbiq ¶ Dz sr e qd amb d
i lib de spū sto Qs audent tantum
dice spm san q i oibus vbiq
sp pns e qd vtiq deitatis ppū e.
¶ Ad dm q ee vbiq p et p se
e ppū dei · dico at ee vbiq p · qd
ꝗm se totū e vbiq Si qd ei esset v
biq ꝗm diūsas ptes diūsis locis
eēs · no eet p vbiq · qz qd dicit
dau tōe sue ptis no dicit ei p · sicut
si ho e albus dente albedo no dicit
p hoi ꝗ denti · Ee at vbiq p se
dico id tm no dicit ee vbiq p ab
ppe aquā positionem frām qz sic
gnū mihi eet vbiq si nllm ad
torpus eet · p se i dicit ee vbiq
dau qn tale e q qlibz pōne posi
tione frā sequt id ee vbiq · 2 h ppe
dicit deo qz qtūiq loca ponat
eia si ponent ifinita pt i q st
oportet i oibus ee deū qz nl pt ee
n p ipm Dic i ee vbiq p et p se
dicit deo et e ppū eo qz qtūiq lo
ca ponat oz q i qlibz st deus no
ꝗm ptem ꝗ ꝗm sepm ¶ Ad pm g
dm q vniūsale 2 ma pa st qd
vbiq ꝗ no ꝗm ide ee ¶ Ad 9 dm
q nūs cū sit amides no e p se ꝗ p
ab i loco · nr e totus i qlibz nūa
tor · ꝗ ꝗm pte sr no sequt q sit p 2
p se vbiq ¶ Ad 3m dm q totū
torpus vniūsi e vbiq ꝗ no p · qz
totū no e i qlibet loco · ꝗ ꝗm suas
ptes · nr itm p se qz si ponent aq
aia loca no eet i eis ¶ Ad qm dm
q si eet torp ifinitū eet vbiq ꝗ
ꝗm suas ptes ¶ Ad v dm q si
eet vnū solū al aia eo eet vbiq
no p qd · ꝗ p amides ¶ Ad vi dm
q cū d aia dicubi vide pt itelli
gi dic. Dns ꝗm q h adim dau
bi deiat actū videndi et pte obi
sr verū e q dū celū videt i celo
videt 2 eade tōe i celo sentit Nō

nō tñ scit q̃ ī celo viuat ul sit ī qr
viue et ēe nō ipsum actū tñ secūdū
ī certū obm // Alio ꝓm q̃ addit m
deriat actū videntis ꝓm q̃ erit a
vidente 2 verū ē q̃ ānā vbi sentit
2 videt ibi ē 2 viuit ꝓm istū modū
loqndi 2 ita nō scit q̃ sit vbiq̃

Quinscipit dsideranda ē ī
mutabilitate 2 eternitate
dina q̃ ī mutabilitate dsciit Cir
ī mutabilitate vō quit duo ꝓ vtq
deus sit oīo ī mutabil // 2° vtq ēe ī mū
bile st ꝓpīd ēe deū ¶

Ad ꝓm st pte videt q̃ deus nō
sit oīo ī mūbil Quia st ei
mouet sepm ē ad mūbile ꝓ sicut
d aug vn sup gen ad liam ī spūs
ātor mouz se ꝓ nr ꝓ tps nr ꝓ loū
ī g deus ē ad mūbil // ꝓ sap vn
d de sapia q̃ ē mobilior oīb mobi
lib ī ꝓ deus ē ipa sapia ī g deus ē
mobil ¶ ꝓ applicati 2 elōgati motū
fiat ḥ at dicit de deo ī scpturis ja
r applicate deo 2 applicabit vobis
ī g deus ē mūbilis // Dr dr ē q̃d
mal m Ego dns 2 nō mutor ¶ Ad
dm q̃ ex pmissis ostendit deū ēe oīo
ī mutabile ¶ ꝓ q̃dā q̃ sup onsid
ē ī ēe ad ꝓm ens ī q̃d deū dicā 2 ḥ
ꝓm ens ex ēe purū actū absq̃ ꝓ
mixtione ad potenē ī eo q̃ potenā
ē sm posteior actu ī ēe at q̃ q̃ cūq̃
mō mūt ē ad ꝓ ī potenā Ex q̃
pz q̃ ipsle ē deū ad q̃ mutari ¶ 2° ex
ēe q̃d mouet ī q̃ntū ad ad manz ī
2 q̃ntū ad aliquid tñsit sicut q̃ mo
uet de albedine ī nigredine manz
ꝓm sbam 2 sic ī ōī eo q̃ mouet atten
dit ad q̃ ꝑo onsiū ē at sup q̃ ī deo nulla
ē ꝑo ꝓ ē oīo sm ī vn mai tū ē q̃
deus mouei nō pt // 3° ex ēe q̃d mo
uet suo motu ad q̃d acqirit 2 pingit
ad ad q̃d ꝓ nō attingebat ī deo
at tū sit ī sinutus ꝑhendēs ī se oem
pleitudinē ꝓfōris tota ēe nō pt ad
acqire nr extende se ad q̃d ꝓ nō ꝓti
gebat ī vn nullo ꝑetit sibi motus
et inde ē q̃ q̃dā antiq̃ q̃ a vēte
tarti posuerit ꝓm pn m ī mobile
¶ Ad ꝓm g dm q̃ aug ibi lo ꝓm
modū q̃ plo dicebat ꝓm mouēs
mouē sepm ī oem opatōne notans
motū ꝓm q̃ erā ipm ī ḥ velle 2
amare motus q̃dā dicit ī q̃ deū
intelligit 2 amat sepm ꝓm ḥ dicit
q̃ deus mouet sepm ī nō at ꝓm q̃d
motus 2 mutā ē entis ī potenā ut
nūc loqm de mutatōe 2 motu // Ad
n dm q̃ sapia d ēe mobil silitudi
nāie ꝓm q̃d sua silitudiē diffudit
vsq̃ ad vltā ī rū ī nl ei pt ēe q̃ nō
pcedit a dina sapia ꝓ q̃ndā imu
tationem sicut a ꝓ pn effātuo 2 forli
put erā artificiā pcedit a sapia
artificis Dic ī q̃ntū sili sapie
dine ḡdū pcedit a suprmis q̃ ma
gis participant de eā silitudiē d ēe
q̃dā pressus 2 motus dine sapie ī
res ī sicut si dicam solē pcedē usq̃
ad tra ī q̃ntū mdi lūs eā vsq̃ ad
tra pingit 2 hoc exposit dyo ꝓ ea ex
ie dicens q̃ oīs pressus dine ma
iestatis venit ad nos a pre luminum
motu // Ad 3m dm q̃ ḥ dicit de
deo ī scpturis metha ī sicut ei d

sol ĩtãre domũ ul' aĕre ĩgñtũ ĩrrad
ẽ ꝓtingit ad domũ Dic d' applicare
ad nos ul' recede a nobis ĩgñtũ ꝑ
cipim influẽcia bonitatis ipi ul'
ab eo deficim

Ad 2m sic ꝓtẽ vt q ee ĩmũbi
le nõ ẽ ꝓpriũ dei Dicit ei
phs 1 mie q mã ẽ ĩ oĩ eo qd mo
uet ꝛ ꝑ sbẽ qdã ꝗ cãte sũt sũ aĕ
2 ãgeli q nõ hnt maz vt abusdã vi
g' ee ĩmũbile nõ ẽ ꝓpriũ dei ꝑ oĕ
qd mouet mouet ꝓpt finẽ ãque
Dat ia ꝓtinz ad vltm finẽ sicut
oĕs bti nõ mouet ꝑ qdã cãtũe ia
ꝓuenerit ad vltimũ finẽ sicut oĕs bti
g' ãq cãtũe sũt ĩmobiles ꝑ oĕ qd
ẽ mutabile ẽ variabile ꝑ forme sũt
ĩuariabiles d' ei ĩ lib' ser phi q
forma ẽ simplici 2 ĩuariabili eẽ
asistens ꝛ g' dei nõ soli ẽ ꝓpriũ ĩmũ
bile ee Dz dr ẽ q aug' d' ĩ lib' de
ciuã boĩ solus deus ĩmutabil' ẽ q
at fecit qr ex nichilo st mũbilia st
Ite dm q solus deus ẽ oĩo ĩmũbi
lis ꝛ oĩ ei cãtũa ãq' ꝗ mũbil' ẽ
Dicendũ ẽ ei q mutabile ꝓt ãsd
dici dupliciter vno ꝑ potẽm q ĩ ipo
ẽ alio ꝑ potẽm q ĩ altero ẽ oĩb ei
cãtũre ãnũz eẽt nõ eĩt possibi
les ee ꝑ ãquã potẽm cãtã cũ n'
cãtũ sit eĩnũ ꝑ ꝑ solã potentiã dma
ĩgñtũ deus potest eas ĩ ee ꝓducẽ Di
cit et voluntate dei dependet q res
ĩ ee ꝛseruat ꝓducit ita et volũta
te ei dependet q res ĩ ee ꝛseruat
Nõ ei alit eas ĩ ee ꝛseruat q ꝑ eis
dando ꝑ suã ĩfluẽciã ꝛ vñ si sua
actione subtrahet oĩa ĩ nichilum

redigerent ut pz ꝑ aug ꝛ sup gen
ad litẽm Dicit g' ĩ potentia cãtoris
sunt ut res eẽnt aliq eẽnt ĩ seipis
ita ĩ potentia cãtoris ẽ postqua sit
ĩ seipis vt nõ sint Dic g' ꝑ pote
tiã q ĩ altero ẽ s ĩ deo sũt mũbiles
ĩ qñtũ ab ipo et nichilo poterũt
ꝓduci ĩ ee et de ee possũt iduci
ĩ nõ ee Di at dicit aliqd mũbile
ꝑ potentiã ĩ ipo eẽntẽ Dic et aliq'
cãtũa ẽ mutabil' Est ei ĩ cãtũa
potencia 2r f actiua et passiua
Dico at potentiã passuã ꝑm quã
ad ꝓt assecl sua ꝓfectem ul' ĩ eẽn
do ul' ĩ asequẽdo finẽ Di ĩ cãte
dat mutabilitas rei ꝑm potentiã
ad ee ꝛ sic nõ ĩ oĩbus cãturis ẽ mũ
bilitas ꝗ ĩ illis solũ ĩ ãbus id qd
ẽ potẽl ĩ eis nõ ꝓt stare cũ nõ
ee ꝛ vñ ĩ corpibus ĩ sei oribus est
mutabilitas 2 ꝑm ee sbãle qr mã
eorũ ꝓt ee cũ ꝓuatione forme sbãl'
ipoꝝ ꝛ 2 qñtũ ad ee accidentale
si sbm apariat secũ ꝓuatiõem
accidentis sic ꝗ sbm ho apatit
secũ nõ albũ ꝛ 2 ĩo ꝓt mũti de albo
ĩ nõ albũ Di vo st tale acs qd ase
ãt ꝓria eẽntalia sbi ꝓuã ꝛ accide
tis nõ ꝓt cũ sbo ꝛ vñ sbm nõ ꝓt
mutari ꝑm id accides sicut nyr nõ
ꝓt ee nigra In corpibus vo celes
tibus mã nõ apatit secũ ꝓuatiõẽ
forme ꝛ qr forma ꝓficit totũ po
tencialitate mie et ĩo nõ st mũ
bilia ꝑm ee sbãle si ꝑm ee locale
qr sbm apatit secũ ꝓuatiõem ꝗ
loci ul' illi Dbẽ vo corpee qr st
ipe forme subsistentes ꝛ q tm se

hmit ad ee rpiciq sicut potenia ad actu
no opaciuit secu puacione tij actij
qr ee oseqit formu et nl corrupit
n p tij qd amittat formam. vm 2 T
tpa forma no e potenia ad no ee
2 id hoi sbe st immutabiles 2 incor
abiles pm ee 2 tij e qp dr dyo x ca de
di no qp sbe intellectuales caite. mu
de sunt a gniacoe 2 ab oi variacoe.
sicut 2 corpoales 2 males || p tm remanet
T eis 2 mubilitas vna pm
qd st i potenia ad fine. 2 iest eis
mubilitas pm electioem de bono
T malu ut d dam ad pm locu iqn
tu vtute sua finita pnt attingere
qda loca q pius no attingebat qp
de deo dici no pt q sua infinite oia
implet ut dm e Dic q T oi catu
e potia ad mu. vl pm ee sbale
sicut corpa corruptibilia. vl pm ee
locale tm sicut corpa celestia vl pm
ordine ad fine 2 applicacoes vtutis
ad diusa sicut T angelis 2 vlm oes ca
tae dicit st mubiles pm potencia
causantis. i q ptate e ee 2 no ee
earu. vm. cu de 1 1 istorum modo
tu e mutabil pu e e no imu
bile ee ¶ Ad pm q dm qp obo 1a
predit de eo qd e mubile pm ee
sbale ul accidentale. De tali ei
motu phi tractauerit ¶ Ad 1m dm
qp angeli bti sup imubilitate eni
di q oqpetit eis pm nas. hmit i
mubilitate electois. ex dma tm
vtute tm remanet i eis imubi
litas pm locu ¶ Ad 3m dm qp for
me diuit ee incorabiles qr no
pnt ee sbm variacois sbiciuit
tu variacoi iqntu sbm fuit pm eas
variat. vm ps pm qd fuit. st variat
no diuit entia qi sint sbm encidi p
qr eis aliqd e

Deinde agit de eternitate Et
ca tij agit vi pd qd st et
nitas 2o vtq de st eni 3o vtq ee et
nu sit ppu dei 4o vtq eternitas disse
rat ab euo 2 tpe 5o vtq st vnu eui
tm sicut e vnu tps 2 vna eternitas
a 1to de dia eui 2 tpis 2 eternitatis
Hd pm sit pce vl qd no e ouei
ens diffinio eternitatis qua
boeti poit li de ysolacoe dicens qp et
nitas e interminabil vite tota sil 2 pfecta
possessio ¶ Interminabile enim ne ne d
p ne no e n deione eorum q st defin
entia qd eternitati no oqpetit i i diffi
nitoe eternitatis no debz poi ¶ P et
nitas duracioz quada pr | duracio
at magis ispirit ee qp vitu. no q
debuit poi i diffinitoe eternitatis
vitu p magis ee ¶ P totu d qd tp
ptes tij at eternitati no oqpetit cu sit
simplex q iteuienie d tota P ples
dies no pnt ee sil. nc pla tpa p i
eternitate ples diuit dies 2 tpa Diuit
eui supplice 4nto Egressus es ab initio
a diebz eternitatis 2 ito vltio pm reue
lacioz mysteriu tpib eternis tanti 2
abscondita. q eternitas no e tota sil.
¶ P totu 2 pfectu sicut ide. poito q qp st
tota supfluu addit qp st pfecta ¶ P
possessio ad duracioz pertinz. eternu
tas at duracio qda e q eternitas no
e possessio ¶ Ad 1m dm qp st sicut i oqp
cioez simplicitu oz nos vetre p dta

uta T dictorum eternitatis ex nos venire
p tempus qd nl ad e qd nus motus
fm pus 2 posterius. cui ei T qlibz mo
tu sit successio 2 una pb post aliz
er hi qd nuam pd 2 posteri T motu.
apprehendm tps qd nl e ad qd nus
poap et posteriorus T motu In eo at
qd aliz motu 2 se hz eode no e
ampe pd 2 posterius. sicut g id tpis
assistit T nuatone prorus 2 posteriorus T
motu. uta T apprehensione uniformi
tatis ei qd oio e ex motu assistit
id eternitatis Item ei dicit tpe me
suari q pnm 2 fine hnt T tpe ut d
4to phi 4 Et hi id ar T oi eo qd mo
uet. e ampe aqd pnm et aq fine
Q vo oio T mutabile e sicut nr sur
cessionem uta nr pnm hre pt Sic T
er duobz notificat eternitas p er
hi qp id qd e T eternitate e immutabile 2
pno 2 fine carens ut emun ad v
trium ifert 2o er hi qp tpa eternitas
successione aliz tota sil exns Ad
pm g dn qp simplicia assuescat
p ne oz diffinuri sicut punctu ei ps
no e. qd no io e qd ne sit de ean
eorum. sed ipa T tellectu nr q apprehendit
p apposita T agnoscz simplicia p
uenire no pt ni p remoniorz apois
Ad 2m dn qp id qd e vm eternu
no solu e ens sed vnes 2 tpm vnie
se extendit ipsa ad opacoez. no
at ee. pressio at diuturnois vel atte
di fm opacoez magis qp fm ee vn
et tps e nus motu Ad 3m dn qp
eternitas d tota no ipa hz ptes. sed T
qntu nl ei dee Ad qtu dn qp sicut
de ei sit T coexpe nobz ritu corp
alium metha T septimus notat sic
eternitas sil exns nobz tpalib 2 suc
cessis Ad v dn qp T oi tpe e duo
considerare s tpm tps qd e successi
uum. 2 nur tps qd e ipsum qi tisi
es. d g tota sil ad remouendu tps
et p stra ad excludendu nur tpis
Ad vi dn qp id qd possidet s mu
t 2 qete het ad designandu at T
mutacoem 2 definiendu eternitatis
vsus e noie possessionis
Ad n sr pte vt qp de no st et
ng nl ei fm p diu pt de
deo. sed eternitas e aqd fm dicit ei
boe qd nur fluens facit tpus nur
stans facit eternitate 2 aug d li
xxxvm q. qp de e ex auctor eter
nitatis. g de no e eter Ad qd e an
eternitate et post eternitate no me
suat eternite sed deus e an eternitate
ut d T li de causis. et post eterni
d ei exod xv qp dns regnabit 1 et m
et vlt. g ee eternu no apetit deo
p eternitas mesura qda e. sed deo
no aueit ee mesuatu. 2 no aueit
ei ee eternu Ad T eternitate no e pns
preteritu 2 futuru cu st tota sil ut d
e sed de deo dicit T septimus ua pntis
tpis preteri ul futuri 2 de no e eter
Dz ar e qd d athanasi eter
pri eter filio eter spo sco. Ad dn qp
id eternitatis ase immutabilitate. sicut
id tpis ase motu ut er dns pz vn
tu de st mar immutabil sibi mar
apetit ee eternu. nr solu e eter sed e sua
eternitas cu tn nlla aq res st sua dia
qz no e suu ee. de at e suu ee vni
forme. vn sicut e sua eem uta 2 sua

eternitas ¶ Ad primum igitur dicimus quod nunc stans
et hunc eternitatem secundum mentem apprehensionem
sicut ei tempus et nobis apprehensio temporis
eo quod apprehendimus fluxum temporis nunc tem-
pus et nobis apprehensio eternitatis
tamen apprehendimus nunc stans ¶ Ad
aut et aug. quod deus est auctor eternitatis
intelligitur de eternitate participata eo scilicet
modo dicit deus sua eternitate dicitur quod
et sua immutabilitate et est participatio solus
ad 1m ¶ Nam deus et ea quae eternitate
participantur a sibi immutabilitatis
unum et idem et quod et immutabilitatis participantur et
nitatis ¶ Ad aut et in eodem dicit dominus regnabit
in eternum et ulterius quia durat ulterius quod cum
seculum et ulterius quantum duratione data non
ei ad esse seculum quia prodius duationis cum
rei ut in libro de ce vel de ulterius eternum ig
nae quia si aliquid ad sed est ut motus
celi secundum phos et tunc dicit ulterius
regnat tamen tunc eius regnum est totum sil
¶ Ad 3m dicimus quod duplicitor et
nitas non est ad quia ipse deus unum non de
deus eternus qui est aliquid mensuatur
secundum attribuit in to mensuae secundum apprehen
sionem tunc mutum ¶ Ad 4um dicimus quod
duplicitor tempus attribuitur deo tamen
tum eius eternitas omnia tempora includit non
tamen quod ipse variet per prius et futurum
Ad 3m sicut patet vel quod esse eternum
non est soli deo proprium dicit ei dam
xn quod ad ustias eruditur multos
erunt qui stelle in perpetuas eternitates et
non autem erunt plures eternitates si solus
deus eternus esset et non quia solus deus est et
n ¶ Sed quod xxv de Ite maledicti in
igne eternum et non in solus deus eternus est
¶ Sed esse nectum est eternum et secundum multa sunt
nemina sicut omnia prima de omnibus et omnes propres
demonstrive et quia non solus deus est eternus
¶ Sed et est quod dicit aug. ad agustellum de
solus est qui creorum non tempus non est eternum
quia eum creorum tempus et quia solus deus est
eternus ¶ Ad dicimus quod eternitas vere et proprie
in solo deo est et quia eternitas immobilita
te dicitur ut ex predicis patet solus autem
deus est immobilis ut supra omnium est et secundum
quod aliquid ab ipso immutabilitate participat
secundum quod aliquid eternitate participat quod
quantum ad immobilitate sortitur
ad deo quia nunquam esse desinunt et secundum quod
dicit de ista quia in eternum stat et quod
ei etna in septimus diuitur proprie diuinu
tate duationibus corruptibilia sic
sicut in ps dicitur motes eternus et deut
xxxm etiam de pomis quallum et
norum et quod autem amplius participat de
tore eternitatis in quantum immobilitate
vel secundum esse vel vlteri secundum opinione sicut
angeli et beati qui vbo fruuntur et quantum
ad iaz visionem dei non sunt in stis
volubiles cogitationes ut dicit aug xv
de trin et videntur dominum dicitur hyre vi
ta eterna secundum io xr hic est vita eterna
ut agnoscant ¶ Ad primum secundum dicimus quod dicitur
multe eternitates secundum quod multi participa
tes sunt eternitate per ipsam dei deplata
tore ¶ Ad 2m dicimus quod ugs in fin de eter
proprie immutabilitate tamen et tamen in penis
eorum tunc mutatur secundum io xxxm Ad nu
merum talorum tunc sibi ab aliquo numero
vnum in fino non est vera eternitas secundum ma
gis tps secundum io xi Erit tps eorum in stella
¶ Ad 3m dicimus quod nectum est quia mo
du eternitatis primum autem secundum phim vi
mere et in tempus secundum hic quia nectum est

eterna qr sit ī ite eterno q̃ē ite dn̄ī
solus vn̄ nō sequit q̃ ad ēē deū sit eternū

Ad qtū sic pcē vt q̃ eternitas nō
st ad a tpe ¶ Impossē ē ei ēē du
as mēsuas diuntōis sil' ñ vna st ps
altēi nō ei sit sil' duo dies 2 due hore
ꝗ dies 2 hōe sūt sil' qr hōa ē ps diei
ꝗ eternitas 2 tps sil' sūt q̃tū vtrūq̃
q̃dā mensurā diuntōis ipōnt ei
g' eternitas nō st ps tpis qr eternitas
excedit tēpus 2 ēcludit ipm vt q̃
tps sit ps eternitatis 2 nō st ad ab
eternitate ¶ P̄ ꝗm phm 4o phi 4
Nūc tps rmanz idē ī toto tpe ꝗ hō
vt dstitue tōes eternitatis q̃ st idē ī
diuersi se hns ī toto discursu tpis
g' eternitas ē nūc tpis nō ē ad ꝗm
sbam a tpe P̄ sicut mēsua p̄ mo
tus ē mēsua oīm motuū ut d 4o
phi 4 ita vt q̃ mēsua p̄ ēē st me
sua oīb ēē ꝗ eternitas ē mēsua p̄
ēē q̃d ē ēē di nū g' eternitas ē me
sua oīs ēē ꝗ ēē rūū corpaluū mēsu
mt tpe 2 tpus ul' ē eternitas ul'
ps eternitatis ¶ Dz dē ē q̃d eternitas
ē tota sil' in tpe ūt ē p̄ 2 postēi
g' tps 2 eternitas nō st idē ¶ Ad dm
q̃ mānūtū ē tps 2 eternitatē nō ēē idē
ꝗ hō diuersitatis tōem dā assignt ex
hō q̃d eternitas p̄n et fine tps ūt hō
p̄n m et fine Dz hō ē dm p ārs 2 nō
p se qr dato q̃ tps ꝗ fuit 2 ꝗ futm
sit ꝗm pōem illo q̃ ponūt motu
sēpiternū adhuc rmanebit dra
ī eternitatē et tps vt boē d 7 hō dē
dsolatōe ex hō q̃ ē eternitas tota sil
q̃d tpi nō ducit 2 qr eternitas ē me
sua ēē p̄manentis tps vo ē me
sua mot si tm p̄dta dra attendūt q̃ntū
ad mensuata 2 nō q̃ntū ad mēsuas
sic hz aqua tōem qr solū id mēsua
ē tpe q̃d hz p̄n m 2 fine ī tpe ut d
4o phi 4 vn̄ si mot rel ꝗ duaret
tps nō mensuaret tpm ꝗm tota
sua duatōes ī finita tū ī finitū nō
st mēsuabile ꝗ mensuat quāth
ī dīnatōem q̃ hz men p̄n m 2 fine
ī tpe pt tm 2 aīs tōem hīe ex pte
ustarū mēsuat si accipiat p̄n m
2 finis ī potentia qr etiā dato q̃ tps
ꝗ dutz ē tm posse sūgere 2 p̄n m 2
fine accipiendo ārā ptes tpis sicut
dicit p̄n m et fine diei ul' anni q̃d
nō dūgit ī eternitate ꝗ ie dē sequ
tur ea q̃ ē p se 2 p̄o dra p hō q̃d et
nitas ē tota sil' nō ūt tps ¶ Ad p̄m
g' dm q̃ tō ia p̄tedet si tps 2 etnis
ēent mēsua vnus qnis q̃d pz ēē flm
ex his q̃ ē tps 2 eternitas ¶ Ad 2m
dm q̃ nūc tpis ē idē sbō 7 toto tpe
differēs tm tōe eo q̃ sicut tps ēspōdz
motu ita nūc tpis ēspondz mo
cyole ūt ē idē sbō cū toto discursu tpis
ꝗ differt tōe ī q̃ntū ē hō 2 ibi 2 ita q̃l
natio ex ē motus Sili fluxus tpis
nūc ꝗm q̃d alternat tōe est ipm tps
eternitas ūt manz eadē 2 sbō 2 tōe
vn̄ eternitas nō ē idē q̃ nūc tpis Ad
3m dm q̃ sicut eternitas ē ppa mēsua
tpis ēē ita 2 tēpus ē ppa mēsua
tpis motus vn ꝗm q̃d ad ēē ī tēd
a p̄manēa ēendi 2 subdi tīs mū
ī tēd ab eternitate 2 subdi tpi Ēē
g' ī tū tōēlū qr ē tīs mutabile nō
mēsuat eternitate ꝗ tpe Tps ei me
suat nō solū q̃ tīs mutant 2 atpu

ꝑ q̃ sūt tēpora mutabilia. vnde nō solū
mensuāt motū ꝑ etiā q̃ etē q̃ ē eō qd
natū ē mouēi 2 nō mouet 43

Hic vt ꝓtē vr. q̃ euū nō st ad
a tpe d ei aliq vm sup gen
ad ltem q̃ de mouet cātum spiā
lē p tpe. ꝑ euū d ē mēsura sbā
spualiū. g tpe nō differt ab euo ꝑ
de rē tpis ē qd habeat ꝓius 2 posteō
De rē vō eternitatis ē ut st tota sil
ut dctm ē. ꝑ euū nō ē eternitas d
ei etē p qd sapiā eterna ē aīa euū.
g nō ē tota sil ꝑ tpe ꝓius 2 posteō
2 ita ē tpe ¶ ꝑ si ī euo nō eēt p 2 p
teō seqtur q ī eternis nō dicit ēe a fu
isse vl futūm ēe. cū īpossle sit eterna
nō fuisse se 2 q īpossle st ea nō futura
ēe qd falsum ē. cū deus possit ea īdu
ere īnchilū ¶ ꝑ cū dura eternor st
ī īfinitū a pte post. si sit totū sil
se q ad cātū st īfinitū g ē īpossle
g nō differt euū a tpe ¶ Dz dr ē q
dr voces q tpe ab eterno mire iubes
¶ Ad dm q euū differt a tpe 2
eternitate medio eternis ut 1a Dz hor
differentiā aliq sic assignat dctes q
eternitas tanq pnt 2 fine. euū tpe pnt
ꝑ nō tpe fine. tpe aūt tpe pnt 2 fine
Dz hc dra ē p ab sic dctm ē. q si
eternitas ꝑ fuisset. 2 ꝑ futura eēnt
ut ātiq ponūt. vl eterna si q̃nq de
fuerit q deo possle eēt. adhuc euū
distingueret ab eternitate 2 tpe Alij
vō assignat dctm ut hc tn p hc q e
ternitas nō tpe ꝓius 2 posteō tpe aūt tpe
ꝓius 2 posteius ēt īnouatōē 2 ve
tēratōē Dz hc pō īplicat dctōnē
qd quidē manifeste apparet. si
īnouatō 2 veterā īferant ad tpam mē
suratā. tū ēt ꝓius 2 posteō dilatōis nō
pnt ēe sil. si ēt tpe ꝓius et posteō or
qd ꝓior pti euū īredente. posteōr de
nouo adueniat. 2 st ēt īnouā īpo
euo sic ē tpe Si vō īferat ad mē
suāta d adhuc se īnouiens Et hc
ēt res tpal īueterat tpe qd tpe ēe tēp
mūbile. 2 ex tēpmūbilitate mēsua
ti ē ꝓius 2 posteius īpe ut pr 4to phī
¶ Si ī tpm euū nō sit īueterabile nc
īnouabile hc ēt q ēe eō ēt īmutā
bile. a ē sua ēt eō nō habet ꝓius 2
posteius Est ī dm q tū eternitas st
mēsura ēe pmanētis ꝑm qd ad īred
a pmanēa eēndi. qd eor ē sbm tēp
mūtōis. vl īmutatōē ꝑm hc ēt
dit ab eternitate. q dā aūt sic pteduit
a pmanēa eēndi qd eor ē sbm tēp
mūtōis. vl īmutatōē dsistit. 2 hc
mēsuant tpe sic oīs motus 2 ēe
oīm mōlū q dā ēt īreduit mū a p
manēa eēndi qd ēe eor nc īmutā
tōē dsistit nc ē sbm tēp mūtōis
tū hnt tēpmutatōēz adūctū. vl ī
actu ul ī potēa. sic pr īcorpōribz
celestibz. q ēe sbāle ē īmūbile
tū ēe īmutabile hnt tū tēpmu
tatōē ꝑm totū Et sūt pr de ātelis. qd
hnt ēe īmutabile tū tēpmutabili
tate ꝑm eternēm q̃ntū ad nāz eor p
tinz. 2 tū tēpmūbilitate ītelligēntur
2 assīdnū 2 loco suo mō 2 hc mēsuant
euo. qd ē medio īt eternitatē 2 tpe.
ēe qd mēsuat eternitate. nc īmūbile
nc mutabilitati ~~īmutū~~ adūctū Dic
ī tpe tpe ꝓius 2 posteō euū aūt nō tpe hc
nc posteō neq ea dpatur ¶ Ad pmū

Q

g° dm q̃ tuc̃ spuales q̃ntũ ad affectos
et intelligentias i q̃bus ē successio mē
suat tpe vn̄ : aug ibidē d̄t q̃ p tpe
mouēt ē p affectones mouēt q̃ntũ vo
ad eorꝫ ēe ñale mensuant euo : ꝑ q̃ntũ
ad visionem glē ꝓtrahāt eternitate Ad
2m dm q̃ euũ totũ ē sil' nō tm ē ēe
eternitas q̃r apatet ēcũ p° 2 posteri°
Ad 3m dm q̃ i tpo ēe angeli ꝑm se
considerato nō ē dra ꝓteriti 2 futuri : ꝑ so
lũ ꝑm adiunctas mutationes : ꝑ q̃r dicit
angelm ēe fuisse ul' futm ēe dicit ꝑm
acceptionem intellectus nri q̃ accipit
ēe angeli p apationes ad diuisas ptes
tpis : 2 cũ dicat angelũ ēe ul' fuisse
suppōit aliqd cũ eo q̃ ē appositũ nō
subdit dine potentie Cũ uo d̄t futm
ēe nondũ suppōit ad : vn̄ cũ ēe 2 nō
ēe angeli subsit dine potentie abtē osi
deando pt de° facere qd ēe angeli nō st
futm : tm nō pt facere qd nō sit du
ē vl qd nō fuit q̃ postqm fuit Ad
4tũ dm dmo euũ ē ifinitũ q̃r nō fi
nit tpe Sic at ēe aliqd cũtũ ifinitũ
q̃r nō finit qdã nō ē i ducies
Ho vi st pte vt q̃ nō sit tm vnũ
euũ pdt ei i apocl q̃ maiest
tas 2 ptas eorꝫ ē apud te dne P
diuisorꝫ grm st diuise mensue ꝑ qdã
eternā st i grie corpm st corpa te
lestia qdã vo sut spuales sbē st angli
nō q̃ ē vnũ euũ tm P cũ euũ st
nome duationis : q̃ ē vnũ euũ ē
vna dua° ꝑ nō omn eternorꝫ ē vna
dua° q̃r qdã post a° ēe intrauit ut
pz mare i arabz hyanus : nō q̃ ē
vnũ euũ tm P ea q̃ nō dependūt
abinuicem nō videntur hie vnam
mensuam duationis ppt hoc ei omn corpa
lia vt ēe vnũ tpis : q̃r omn motuũ
qdã cũ ē p° motus : q̃ p° tpe me
suat ꝑ eternā nō dependent ab i
uicē : nō ē q̃ vnũ euũ tm Sz dt
euũ ē simplicio tpe 2 ꝓpiquo se ip
ad eternitate ꝑ tpis ē ~~omn~~ tm vnũ
multomagis euũ Ad 5m dm q̃ tempus
ē duo apio : qdã ei dicit qd ē vnũ
euũ tm : qdã at q̃ multa : qd at
horꝫ veius sit : oz considerare ex pte di
tpis : ad angelos at spualiũ p corp
alia deuei° Dicit ei qdã q̃ ē vnũ
tpis omn tpaliũ ppe hoc qd ē vn°
nus omn nuatorꝫ : cũ tpis sit nus
ꝑm phm : ꝑ hoc nō sufficit q̃r tpis nō
ē nus ut abstracto extra nuatũ : ꝑ ut
i nuato extra : alioqn nō esset osi
q̃r deē vlne pānu oti nuitate tpis
nō ex nuo ꝑ ex nuato : nus at i
nuato extra nō ē idē omn ꝑ diuisi
diuisorꝫ : Vn̄ an assignāt tēp vnitatis
tpis ex vnitate eternitatis q̃ ē pnm
ois duationis Et sic oes duationes st
vnũ si considerentur eorꝫ pnm Sz vo
multe si considerentur dimensiones eorꝫ q̃ ry
puit duationes ex ifluxu p' pnm
Alij vo assignāt tēp vnitatis tpis
ex pte mie p̄e q̃ ē p̄m sbm motus e
mensuā ē tpus Sz neutr assig° suf
ficies vt q̃r ea q̃ st vnũ pn° ul' sbo
mare i motu nō sunt vnũ sim ꝑ ꝑm
qd Est g° id vnitatis tpis vnitatis
p' motus ꝑm quē cũ sit siplicissi
oes alij mensuant ut d̄t x mie Sz
i tpis ad p̄m motũ apat nō solũ
ut mensuã ad mensuatũ : ꝑ etiã
ut ac° ad sbm 2r ab eo ēcit vnitate

ad a°s cit mot°

ad alios

~~ad~~ ~~ad~~ at motus ꝓpat solū ut me
sua ad mesuatū. vñ hm eorū multi
tudiem nō multiplicat qz vna me
sua separata multa mesuari pt hi
habito sciendū q de sbis spualib
z fuit opio Cluida ei dixerit q
oes pressert a deo T qda cōstitute
ut oug dixit vl etiā milte earū ut
qda dixerit Alii vo dixerit q oes
sbe spuales pressert a deo qda gr
du z ordine z hi vi sentie dno q d
r ta ce se q ie sbās spuales sut
pe medie z vltie. etiā T vno ordie
ageloꝝ Sed in i pma opoem
mite e dice q sit pla eualna po eq
lia. sm at z ag opinioes oz dice
qd sit vnū eiusdem. qz cū vnūqdq
mesuet simplicissio sui gnis ut
i x me re d oz q ee omn euālnoꝝ
mesuet ꝑ simplicia ee pi euālnu.
q tanto e simplicia qnto pius.
Et qz 3a opio veior e ut if ondet.
dicendū ad pmis ee vnū eiusdem
Ad pm g dm q eiusdem ārqn atn
pit p scto qd e prioꝝ dua cois ārq
rei z dicūt milta eua sut milta
secula Ad 2m dm q lux corpa
telestia z spualia ~~diuū~~ T g ne.
tn dicūt T hi qd tnt ee tnt
mutabile z mesuat euo Ad
3m dm q nr oia corpalia sit in
pnti z tn omn ee vnū tpus pp
pmū mesuat tpe z sic oia eual
na tnt vnū eiusdem pm etiā si no
oia sit intrinsi Ad 4m dm q ad
hi q dq mesuret ꝑ ārqd vnū no
requirit qd id vnū sit cū omn si
q sit simplicissimū . . .

Post pmissa ostendendū
e de dina vnitate Et ita
hi qrūt 4or pō vtr vnū
ad addit sup ens 2o vtr opponat vnū
et milta 3o vtr dei st vn 2o vtr st mult
Ad pm st predicit vi q vn
vnū addt ad sup ens Dicit
qd e T ārq gr detracto se tp er addicte
ad ens qd ctinet oia gnia si vnū e
T ārq gr detracto se ei pnm nūi. q
e spes qntitatis discrete. g vnū addt
ad sup ens Ad pō qd dicit ad re
se tp er addicte ad id. si ens dicit
ꝑ vnū z milta. g vnū addt ad sup
ens Ad pō si vnū no addit sup ens.
ide cet dicte ens z vnū si nugatorie
d ens ens. g nugatorie d cetens dicte
vnū qd e flm. addit g vnū sup es
Dr. st e q d dno vltio cit de di no.
nl e entiū no principās vno qd no
cet si vnū addet sup ens. no g vnū
addit ad qd dicit. g vnū no tp se
er addicte ad ens Ad 3m dm q vnū
no addit sup ens ie ārqua. si tm
nec diois. vnū ei nl ad hi q es
idissiz hi er hi ipd apparz q vnū
dūtt cū ente Nā ee ens ārē sim
ā dicto. qd ārē e sim e idiuisiū z
actu z potena Q ārē e dicto no tp
ee qndu ꝑ e sup diuise si pqm
dstituit z ponit tpm Vn maior
e qd ee rolis rei dsistit T idice. z ide
q vnūqdq sit custod suū ita custod
sua vnitate Ad pm g dm q qda
putā ide ee vnū qd dūtt cū ente. z
qd e pnm nūi. diuisi st T dtias
opiones pitagorici vo z plo qz vnū